Jaargang 116. Zondag, 7 Junij 1857. No. 68.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele inschrijving aan te besteden:

Het BOUWEN van eene GEMETSELDE WATERDIGTE KUIP en DITO AFSLUITPUT, ter plaatsing van een GASHOUDER, ten dienste en op het terrein der Gasfabrijk.

Het Bestek en de Voorwaarden van Aanbesteding zullen van af DINGSDAG den 26sten dezer ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, en tegen betaling van 50 Cent aldaar verkrijgbaar zijn.

De op Zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, ter Secretarij der Gemeente in te leveren vóór of op **Vrijdag den ~~12den Junij 1857~~**, ~~terwijl de opening der Biljetten en de provisionele toewijzing~~ aan den laagsten Inschrijver zal plaats hebben op **Zaturdag den 13den Junij 1857**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het RAADHUIS.

Aanwijs in loco zal plaats hebben op DINGSDAG den 9den Junij, des namiddags te drie uur, terwijl nadere Inlichtingen **van af heden** te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIJKAGE op het Raadhuis, des voormiddags tusschen 9 en 10 uur.

GRONINGEN, 20 Mei 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat de bij artikel 53 van het Politiereglement voorgeschrevene **Schouwing** van de KLINKERS, de GOTEN bijlangs of door dezelve loopende en de ROLLAGEN, van hunnentwege door den Heer D. H. BOS, Oud-Stadsbouwmeester, en den Raadsdienaar B. SJOBBEMA zal geschieden op **Maandag den 22sten Junij** aanstaande, en volgende dagen.

GRONINGEN, 4 Junij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

HET KANTOOR

van den **CONTROLEUR der DIRECTE BELASTINGEN** en van het **KADASTER voor de Provinciën GRONINGEN** en **DRENTHE** is

VERPLAATST

naar de BRUGSTRAAT, lett. H, no. 119.

BUREAU VAN POLITIE.

Ter **herkenning gedeponeerd:** 1) een stukje **MORÉ ZWART ZIJDEN LINT**, ongeveer zes ellen lang.

2) een **ZILVEREN ARMBAND**, waarop onder een Glas eene zittende Vrouwelijke figuur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Het hoogste geregtshof van den staat Ohio heeft, volgens de berigten uit New-York van den 19den Mei j.l., in zake der slavernij een vonnis geveld hetwelk regtstreeks aandruischt tegen de bekende uitspraak van de hoogste regtbank der Unie. Het heeft verklaard dat een slaaf, met den wil zijns meesters in een slavernij-werenden staat komende, daardoor terstond en van zelf een vrij man wordt.

De President *Buchanan* heeft besloten troepen naar Utah te zenden om onder de Mormonen het gezag der eedgenootschappelijke overheid te handhaven. Het berigt, dat *Brigham Young*, het hoofd dier secte, uit Utah gevlugt zou zijn, bevestigt zich niet.

— Het dagblad van Jamaica begroot het aantal der negers, die nog jaarlijks van de westkust van Afrika naar Cuba als slaven uitgevoerd worden, op 40- à 50,000, van welke slechts 30,000 hunne bestemming bereiken. Volgens dat blad, kunnen de op genoemde kust kruisende Britsche oorlogsschepen den uitvoer van slaven niet beletten, maar zou het verplaatsen van die kruisers naar de kust van Cuba het beste middel zijn om daar den uitgebreiden slavenhandel te beletten.

TURKIJE.

De brieven uit Konstantinopel van den 22sten Mei j.l. gewagen weder van de geldverlegenheid der Porte en van hare pogingen om door de oprigting eener handelsbank middelen tot stijving der schatkist, alsmede tot verbetering van den staat der algemeene ruilmiddelen te bekomen.

ITALIË.

De Paus wordt den 9den dezer te Bologna verwacht en zal die stad met groote staatsie binnentrekken. Uit Milaan wordt onder dagteekening van den 29sten Mei gemeld, dat de aartshertog *Ferdinand Maximiliaan*, de gouverneur-generaal van Oostenrijksch Italië, over Modena naar den Kerkelijken Staat gereisd is om den Paus te begroeten.

Men is zeer nieuwsgierig te vernemen, welken indruk de aanraking met de Oostenrijksche overheden te Ancona en Bologna bij den Paus zal te weeg brengen. Er zijn er, die de hoop koesterden, dat de Paus zich aan den invloed der Oostenrijkers onttrekken en van den bijstand van buitenlandsche troepen onafhankelijk maken zal.

ZWITSERLAND.

Volgens de jongste berigten uit Olten (des avonds van den 31sten Mei), telde men reeds 9 dooden onder de werklieden, die in den Hauensteintunnel reddingspogingen hadden beproefd. Al de aangewende middelen, ofschoon met bijna bovenmenschelijke inspanning te werk gesteld, waren tot dusver vruchteloos geweest. Eene ontzettende volksmenigte stroomde voortdurend naar de plaats des ongeluks toe; de militaire magt sloot den tunnel tegen den aandrang. Men werkte met eene ontzaggelijke stoomluchtpomp met 3300 buizen. Volgens een officieel berigt, bedraagt het getal der ongelukkigen, die ingesloten zijn, 52, namelijk 18 Solothurners, 8 uit andere Zwitsersche kantons, 26 Duitschers en Engelschen.

LUXEMBURG.

De procureur-generaal *Augustin* is in plaats van den heer *von Scherff* tot minister van openbare werken benoemd. Laatstgenoemde zal evenwel voorloopig nog deel van het ministerie blijven uitmaken en zich met de spoorwegaangelegenheden belasten.

Naar het zeggen van sommigen, is de heer *Augustin* een der meest impopulaire mannen in het land, en moet hij zelfs, wegens zijne gedragingen in 1848, toen hij zijne medeburgers ten onregte verdacht hield, zich zich 's prinsen ongenade hebben op den hals gehaald.

GROOT-BRITTANJE.

De Londensche dagbladen toonen zich nog al geraakt over het kortstondig bezoek van den Russischen grootvorst *Konstantijn* op Osborne. In Frankrijk, zegt de *Herald*, heeft men den grootvorst eene openlijke en officiële ontvangst bereid, naar Engeland kwam hij als in 't geheim, op Engelschen bodem heeft hij te naauwernood zijn' voet gezet. Wanneer men hem ginds veroorloofde Toulon en Cherbourg te zien, waarom, vraagt dat blad, werd hij dan ook niet in Portsmouth toegelaten? Hiervoor moeten redenen bestaan en ze zijn niet moeijelijk te raden. Ofschoon de vrede tusschen Rusland en Groot-Brittanje gesloten is, is de verhouding tusschen Londen en Petersburg nog altijd niet de beste, en heeft de Rus zijn wrok tegen Engeland nog niet afgelegd.

Nog op een ander punt met dit bezoek in verband staande wordt door de dagbladen gewezen. De Koningin heeft namelijk in haren te grooten ijver om gastvrij te zijn, vergeten dat haar volk den Sabbath voor heilig houdt en ter eere van haren Russischen gast op Zondag een kanonsalvo laten afbranden. Dat ging toch wat al te ver, roept de *Herald*. Nimmer te voren is iets dergelijks voorgevallen en 't is te hopen dat ook nooit weder zoo iets geschieden zal. Meer als eene andere omstandigheid is deze schending van de stipte Zondagviering in staat om het bezoek van Z. Keiz. M. aan het hof van Osborne tot eene zeer impopulaire herinnering te maken.

Verder houden de dagbladen zich bezig met de gebeurtenissen in België. Algemeen verheugt men zich over den uitslag. In dit parlementair land bij uitnemendheid acht men demonstratiën, als in België hebben plaats gehad, soms zeer wel te verdedigen. Met de China-zaak heeft men het gezien, dat het Engelsche volk de leden van het Parlement evenzoo behandelde, als in Brussel, en zoowel bij de hervormingswet als nog onlangs met de Zondagswet heeft het volk in Londen zijne meening op wat luidruchtige en onwettige wijze geopenbaard. Dat doodt nog in 't geheel het parlementaire leven niet, al is het ook te bejammeren, dat het een enkele maal zoo ver komt. Wat meer is, men houdt zich overtuigd, dat door het in België gebeurde de eischen der reactionnaire clericalen zijn gestuit, die anders steeds verder dreigden te gaan, — even als de ultramontanen, na de welwillendheid, die men hun in Engeland betoond heeft, zoo stout zijn geworden, dat zich algemeen jegens hen een geest van tegenstand in het land begint te openbaren.

— Volgens de daarvan opgemaakte staten heeft het totaal der tot hiertoe bekend geworden schipbreuken in Engeland, gedurende de maand Mei, 92 bedragen. In Januarij beliep het 286, in Februarij 205, in Maart 209 en in April 168, zoodat men reeds van 960 schipbreuken in dit jaar kennis draagt.

— In een der laatste nachten hebben dieven zich toegang weten te verschaffen in het hôtel van den minister van oorlog, lord *Panmure*, en vandaar weggevoerd den juweelkoffer, die de edelgesteenten der familie en de ordeteekenen van den minister bevatte. De politie is er nog niet in geslaagd de vermetele roovers op het spoor te komen.

— De heer *W. Russell*, correspondent van de *Times* in de Krim gedurende den oorlog, is voor 120,000 gulden uitgekocht door een ondernemer, om voor diens rekening gedurende 3 jaren in geheel Engeland voorlezingen te houden over den Krimoorlog. Alle kosten zijn voor den ondernemer.

— De heer *Ch. Green*, zoon van den bekenden luchtreiziger, heeft volgens het *Athenaeum*, het voornemen opgevat, om met den heer *J. J. O Taylor*, die eene voortstuwende schroef heeft uitgevonden, door middel van een grooten luchtbol het binnenland van Australië te bezoeken. Mannen van de wetenschap zijn door hem uitgenoodigd, om de proefnemingen met de verbeterde machine bij te wonen en aan de opstijging deel te nemen.

— De ratificatiën van het traktaat tusschen Groot-Brittanje en Perzië zijn den 2den Mei te Bagdag uitgewisseld tusschen den heer *Murray* en *Djihanguir*-khan.

— Volgens een schrijven uit Calcutta van den 21sten April j.l., bij de Londensche *Times* ontvangen, scheen het zeker dat de muitzieke geest, die onder de inlandsche troepen van de Hindosche godsdienst laatstelijk vrij wat veld gewonnen had, door de omzigtige strengheid van het Indische gouvernement gestuit was. Bij het geregtelijk onderzoek was gebleken, dat werkelijk onder eene afdeeling cipayers het plan bestaan had om het gebouw der munt te Calcutta te overrompelen en den aldaar voorhanden voorraad specie te plunderen. De muiters zijn allen te regt gesteld voor krijgsraden, die uit inlanders bestaan, meerendeels bij loting zamengesteld worden en g heel vrij in hunne uitspraak zijn; deze hebben, gelijk het boven aangehaalde schrijven zegt, hunnen pligt gedaan, en slechts in een enkel geval eene te zachte straf opgelegd.

FRANKRIJK.

Het gerucht, dat binnen een langer of korter tijdsverloop eene zamenkomst tusschen Keizer *Napoleon* en dien der Russen zal plaats grijpen, is op nieuw te Parijs in omloop. Men zegt nu meer bepaald, dat die bijeenkomst op den 8sten of 10den Julij te Stuttgart zal plaats hebben. Keizer *Alexander* zal vergezeld zijn door de grootvorsten *Michaël* en *Nikolaas*, Keizer *Napoleon* door de prinsen *Jérome* en *Napoleon*. De Koningen van Pruissen en Saksen zouden mede te Stuttgart komen. Het verblijf aldaar der vorstelijke personen zou 5 dagen duren.

— Het schijnt alsof de algemeene verkiezingen tot vernieuwing van het Wetgevend Ligchaam, welke reeds binnen drie weken zullen plaats hebben, in Frankrijk eenige belangstelling bij het publiek beginnen op te wekken. Tot nog toe was aan de dagbladen, vooral van de departementen, de vrijheid tot behandeling van dat onderwerp nagenoeg ontzegd; men verwacht, dat thans meer speelruimte aan de pen der dagbladschrijvers zal gegeven worden. Het schijnt, dat de legitimisten en een gedeelte der democratische partij zich van stemming zullen onthouden, maar dat de Orleanisten en vele democratisch-gezinde lieden hunne stem willen uitbrengen. Dat schier alle leden herkozen zullen worden, lijdt geenen twijfel.

— Terwijl de graan- en wijnoogst door het geheele land een van de rijkste der laatste jaren belooft te zijn, klaagt men in Lyon zeer over den zijde-oogst. De dagbladen dier stad ondersteunen het verzoek van verschillende corporatiën, om nieuwe eijeren uit de Levant, ja zelfs uit China, te doen aanvoeren, daar de rups van lieverlede zoodanig is verzwakt, dat zij bijna geen zijde meer geeft; men wil dus een nieuw geslacht invoeren, daar men anders in 1858 volslagen gebrek voorziet.

— Voor de regtbank te Moulins zal eerstdaags behandeld worden de zaak eener honderdjarige vrouw, beschuldigd van opligting ten nadeele van weduwen en jonge dochters, door middel van zoogenaamde »minnedranken."

— De *Moniteur* deelt berigten uit Algerië mede, waaruit blijkt dat de krijgstogt in Kabylie aanvankelijk geheel naar wensch slaagt, en dat reeds eenige van de weerspannige volksstammen zich onderworpen hebben. Onder deze behooren de

Verder behelst het officiële blad een uitvoerig verslag omtrent het bestuur over de Arabische bevolking van Algerië in 1856, volgens hetwelk de pogingen om in Noord-Afrika de beschaving en daarmede het gezag van Frankrijk op minnelijken voet te vestigen, reeds goede vruchten dragen.

De Arabieren leggen zich meer en meer op den landbouw toe, zoodat er in 1856 317,453 hectaren koren meer werden verbouwd, dan in het vorige jaar. Aan de uitvindingen en verbeteringen in de werktuigen kunnen zij echter nog moeijelijk gewennen, anders zou de opbrengst de helft meer kunnen bedragen. De regering zal echter, om aan het gebrek aan werkvolk te gemoet te komen, talrijke machines derwaarts zenden; men hoopt dat de Arabieren, als zij de gunstige resultat n daarvan bij de Fransche kolonisten zien, van lieverlede tot de aanwending van verbeterde werktuigen zullen besluiten, opdat deze kolonie eene voorraadschuur voor het moederland worde.

BELGIË.

De openbare rust is weder hersteld en zoo goed gevestigd, dat reeds een gedeelte der troepen, die, ten gevolge van de opgewondenheid der bevolking, naar de hoofdstad waren ontboden, weder naar hunne garnizoensplaatsen zijn teruggekeerd. Men hoopt mede, dat de onder de wapens geroepen miliciens, ten getale van 20,000, spoedig weder huiswaarts zullen gezonden worden, daar anders de veldarbeid eene onberekenbare schade zou ondervinden en de tegenwoordige toestand van het land niet van dien aard is, dat eene buitengewone magtsontwikkeling noodig kan geacht worden.

Uit alle oorden van het land komen de meest geruststellende berigten in. De oppositie neemt thans meer wettige maatr gelen; zoo worden in de voornaamste steden door de gemeenteraden adressen aan den Koning gerigt, in den geest van dat 't welk van den gemeenteraad van Brussel is uitgegaan, waarbij de Koning eerbiedig wordt verzocht, door het intrekken der wet op de liefdadigheid, een einde te maken aan den staat van spanning.

De clericale dagbladen zijn intusschen fel verbolgen over deze adressen. Volgens die bladen, bemoeijen de gemeentebesturen zich met aangelegenheden waarmede zij niets te maken hebben, en die hunne grondwettige bevoegdheid te buiten gaan.

»Nu het gemeentebestuur van Brussel — zegt het *Journal de Brux.* — zich met staatszaken bemoeit, zich bedient van straatrumoeren om in de handelingen van de wetgevende en koninklijke magt tusschen beiden te treden, om te laken of goed te keuren wat niet tot hare bevoegdheid behoort, nu zouden wij wel willen weten op welk artikel der grondwet of van organische wetten onze stedelijke overheden zich gronden.

»Bestond de wettige orde nog hier of daar, er zou slechts één antwoord te geven zijn in het belang der wet, in het belang der waardigheid van het gezag. Om zich dergelijke manifestatiën, na die der straat, te veroorloven, moet het begrip van het constitutioneel regt zoowel bij de meerderen als bij de minderen op zonderlinge wijze vervalscht zijn.

»En dit is voor onze oogen de ernstigste, ja zelfs de eenige wezenlijk ernstige zaak. Het brutaal geweld, dat der minderheid der Kamer zijn steun biedt, kan niet lang heerschende zijn. Het is voorbijgaand, zooals alles wat door geweld in 't leven wordt geroepen. De stoffelijke wanorde verdwijnt spoedig, maar zedelijke wanorde laat onuitwischbare sporen achter."

Genoemde dagbladen zijn, zooals ligt te denken valt, over al het gebeurde in de laatste dagen zeer verbolgen en zeggen, dat indien eene constitutionele regering, gesteund door eene krachtige meerderheid, door een volkshoop gedwongen kan worden om wetten in te trekken, welke zij voor het welzijn des volks noodig oordeelt, dan alle gezag verdwenen is en de constitutionele regeringsvorm onmogelijk wordt. Van eene liberale zijde wordt hiertegen aangevoerd, dat op zeer weinig uitzondering na, al de manifestatiën tegen de wet, een bezadigd karakter hadden, en dat dit alleen te danken was aan de personen die daaraan deelnamen en meerendeels burgers waren uit den beschaafden stand; dat overigens de meerderheid in de Kamer niet op loyale wijze verkregen was, maar door den ijver der geestelijkheid was zamengesteld, daar die geestelijkheid bij de verkiezingen over zedelijke dwangmiddelen kon beschikken en beschikt heeft, welke aan hunne (de liberale) partij niet ten dienste staan. Van beide zijden wordt aldus de strijd op hartstogtelijke wijze voortgezet, 't geen zeker zeer te betreuren is.

De openbare orde moge nu wel weer hersteld wezen, te ontkennen valt het niet, dat er nog veel reden van bezorgdheid bestaat. Immers de kwestie zelve, waaruit de wanordelijkheden zijn voortgesproten, is nog niet opgelost en toch zal zij binnen kort beslist moeten worden, wil men de gisting der gemoederen doen ophouden.

Het Gentsche dagblad *le Bien Public*, een orgaan der hooge geestelijkheid, beweert dat den Koning thans een van twee te doen staat: of de Wetgevende Kamers ontbinden, of de beraadslaging over het wetsontwerp op de liefdadige instellingen onder bescherming van de gewapende magt doen voortzetten.

Door de ontbinding der Kamers zou intusschen de spanning, welke zich tot dusver alleen in de groote steden heeft geopenbaard, ook op het platteland worden overgebragt. Die ontbinding zou dus in de gegevene omstandigheden niet wenschelijk zijn. Evenmin mag het wets-ontwerp weder in beraadslaging worden gebragt, vermits alsdan de kamers en de regering met verzoekschriften zouden worden bestormd en er een algemeen petitionnement tegen de wet zou worden georganiseerd, als waarvan nog geen land ter wereld een voorbeeld heeft opgeleverd; 'twelk mede in geenen deele zou strekken tot het ter nederzetten der reeds zoozeer opgewondene gemoederen.

Het is daarom te wenschen, dat, na de heropening van de zitting, door het ministerie, zoo als het thans is zamengesteld, de onbepaalde verdaging der verdere behandeling van het wetsontwerp, betreffende de inrigtingen van liefdadigheid, zal worden voorgesteld. Hierdoor zou wel eenigermate worden afgeweken van den algemeenen regel, maar dit zal dan geschieden in het algemeen belang, eensdeels ter voorkoming van oproeren bij het met geweld doorzetten van de beraadslaging, anderdeels, bij het ontslaan van het ministerie en de ontbinding der kamers, ter voorkoming der optreding van een ministerie, 't welk buiten eenigen twijfel den naam zou erlangen van: »*het ministerie van het oproer.*" De bevolking verkeert thans onmiskenbaar in eene geweldige spanning, waartoe reeds aanleiding hebben gegeven de bisschoppelijke mandamenten van September des vorigen jaars. Het is voor alles noodig, dat alle krachten worden ingespannen om de gemoederen tot bedaren te brengen. Niet voor dat men dit doel bereikt heeft, zal men den gewonen parlementairen weg weder kunnen volgen.

Ook de ministerraad schijnt het nog niet met zich zelven eens te zijn, op wat wijze de ernstige kwestiën die aller gemoederen in België bezig houden, tot eene gewenschte oplossing zullen worden gebragt. En die aarzeling is ligt verklaarbaar. Het kabinet toch is in twee scherp tegen elkander overstaande partijen verdeeld: de heeren *de Decker*, *Vilain XIV* en *Dumon* zijn geneigd aan den wensch der natie toe te geven, en zoo al niet tot de bepaalde intrekking der wet, dan toch tot de onbepaalde verdaging van hare behandeling te besluiten; de heeren *Nothomb*, *Mercier* en *Greindl* daarentegen, in overeenstemming met de clericale afgevaardigden en de bladen hunner kleur, verlangen dat de beraadslaging over de wet worde hervat en voortgezet. Deze partij van den tegenstand, zoo als men ze noemt, beweert dat het toegeven na de manifestatiën van de vorige week een onvergeeflijke zwakheid zou zijn, waardoor de regering haar gezag zou te kort doen.

Algemeen verwacht men de intrekking der wet en de aftreding van den heer *Nothomb*, minister van justitie, die de wet heeft aangeboden. Deze minister zou door een gematigd persoon worden vervangen en alzoo eene ontbinding der kamer worden voorkomen.

Een der liberale bladen behelst eene correspondentie uit Parijs, waarin voorkomt, dat in die hoofdstad het gerucht in omloop was, dat de keizerlijke regering voornemens was om 40,000 man Fransche troepen bij de noordelijke grenzen te vereenigen, ten gevolge van de laatste gebeurtenissen in België. Zulks zou den minister van oorlog te Brussel hebben aangespoord om 20,000 miliciens onder de wapenen te roepen. Het blad, 'twelk dit berigt mededeelt, verklaart, dat het geen geloof slaat aan dit gerucht en dat het liever wil vooronderstellen, dat de maatregel, waartoe de Belgische minister van oorlog is overgegaan, door niets wordt geregtvaardigd, dan aannemen, dat de Fransche regering zonder eenige reden hoegenaamd tot een zoo ernstigen stap zou hebben besloten.

In vorband hiermede staat het onderstaand correspondentie-

artikel aan de *Amst. Ct.* uit Brusssel toegezonden:

»Niettegenstaande al de geruchten herhaal ik, dat, naar het schijnt, nog niets beslist is, en de Koning niet zoo gemakkelijk tot uiterste maatregelen zal overgaan. De aanneming der wet zou op nieuw manifestatiën kunnen ten gevolge hebben, welligt van nog ergeren aard dan die der vorige week, en de herhaling van zulke ongeregeldheden zou genoegzamen grond opleveren, om aan de twee divisiën des Franschen legers, die naar men blijft verzekeren op onze grenzen zijn zaamgetrokken, bevel te geven over de grenzen te trekken en België te bezetten. Keizer *Napoleon* zou daartoe een voortreffelijk voorwendsel hebben: hij zou beweren geene veroveringen op het oog te hebben, maar alleen verpligt te zijn zoo te handelen tot zelfverdediging, ten einde te waken voor het behoud van orde en rust in de aan België grenzende Fransche departementen, bij de nadering der aanstaande verkiezingen voor het Wetgevend Ligchaam.

»Zeer veel personen hier ter stede zijn niet vreemd aan het denkbeeld, dat de Keizer niets onbeproefd laat om in ons land eene crisis te doen ontstaan, die eene Fransche inlegering zou wettigen, en dat hij sedert zijnen *coup-d'état* nog geen oogenblik de gedachte heeft opgegeven om ééns onze provinciën bij Frankrijk in te lijven. Tot de uitvoering van dit plan zou hij, volgens dezelfde personen, slechts eene gunstige gelegenheid afwachten, en is deze gekomen, dan zou plotseling het besluit tot inlijving verschijnen, dat reeds sedert den 2den December 1851 gereed ligt. Het is niet onwaarschijnlijk, dat die lieden in hunne vrees en verwachting te ver gaan. Voorts wordt ook gezegd — en slechts als gerucht deel ik het mede — dat in de hoop van onlusten te weeg te brengen, de Fransche minister bij ons hof ons kabinet nadrukkelijk raadt, niet toe te geven aan de openbare meening en tot elken prijs de aanneming der kloosterwet door te drijven.

»Gelukkig zijn de invloedrijkste ministers (binnenl. zaken, buitenl. zaken en openbare werken) niet gezind dien gevaarlijken weg te betreden, en als zeker wordt mij berigt, dat de heer *Vilain XIV* heeft verklaard aan het hervatten der beraadslagingen zijne toestemming te geven op ééne voorwaarde, en deze is: dat bij het bijeenroepen der kamers met dat doel, men haar tevens zal mededeelen dat zij na de aanneming der liefdadigheidswet zullen worden ontbonden, opdat de natie worde geroepen om op hare beurt hare meening te uiten over de vraag of de wet al dan niet door den Koning zal worden bekrachtigd, welke bekrachtiging eerst dan zal volgen, wanneer de clericale meerderheid wordt herkozen. Gaat dit denkbeeld door, dan geloof ik dat verscheidene afgevaardigden, die reeds *voor het beginsel der wet* gestemd hebben, dan *tegen de wet zelve* zullen stemmen, wanneer zij weten dat zij onmiddellijk daarna zullen geroepen worden om voor de kiezers rekenschap van hun gedrag af te leggen."

Een groot aantal aanzienlijke ingezetenen van Charleroi en andere gemeenten van dat arrondissement hebben eene inschrijving geopend, om eene medaille aan te bieden aan de 44 vertegenwoordigers, die tegen het beginsel der liefdadigheids-wet hebben gestemd. Het maximum van elke bijdrage is op vijf francs bepaald.

Uit nadere berigten blijkt, dat te Jemmapes inderdaad verregaande wanordelijkheden gepleegd zijn. Terwijl het elders bij het inslaan van vensterruiten en dergelijke baldadigheden is gebleven, is aldaar een geestelijk gesticht geplunderd en zijn de bewoners daarvan mishandeld.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag den 4den Junij.

De Kamer heeft heden hare werkzaamheden hervat.

Onder het aantal in deze zitting ingekomen stukken behooren:

1) eene missive van den heer *Martens van Sevenhoven*, houdende het berigt dat door hem, hoofdzakelijk wegens redenen van gezondheid, het lidmaatschap der Eerste Kamer wordt nedergelegd; van welk ontslag aan den minister van binnenlandsche zaken zal worden kennis gegeven.

2) de navolgende 62 door de Tweede Kamer aangenomen wets-ontwerpen, als: 5 tot naturalisatie van *A. Carapiet* en vier anderen; 1 tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1854; 1 tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van een kanaal van Deventer naar Dalmsholte; 1 tot regeling en opheffing van het bijzonder rijksfonds voor het kanaal van Voorne; 1 tot wijziging van de regten op den in- en uitvoer van visch; 1 op de zeevisscherijen; 1 houdende goedkeuring van een met de Dominicaansche republiek gesloten verdrag van vriendschap, handel en scheepvaart; 2 tot bekrachtiging van twee ordonnantiën van den gouverneur-generaal van Ned. Indië, betrekkelijk den invoer van vuurwapenen en buskruid en den vrijen invoer van padie en rijst in de havens van Palembang en Moeara Kompeh; 1 tot verhooging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1857; 28 tot vereeniging van gemeenten; 1 tot vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekkingen van het departement van oorlog, dienst 1857; 2 betrekkelijk den afkoop van den Sondtol; 1 tot wijziging van het VIIIste hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1856 (kosten der active zeemagt); 12 tot naturalisatie van *U. P. Okken* en elf anderen; 1 tot wijziging van hoofdstuk X der staatsbegrooting voor 1857 (aankoop van een gebouw); 1 tot goedkeuring eener ruiling tusschen den staat en de gemeente Amersfoort; 1 tot onteigening van perceelen tot den aanleg van een kanaal door Zuidbeveland, van Hanswerd naar Wemeldinge; 1 tot vaststelling van hoofdstuk V der staatsbegrooting over 1857; 1 tot regeling der jagt en visscherij.

De Kamer heeft hare afdeelingen hernieuwd, waarna de leden zich naar hunne sectiën hebben begeven tot benoeming van voorzitters en ondervoorzitters.

In het voorloopig verslag door de commissie van rapporteurs uit de Tweede Kamer uitgebragt omtrent de regeling van 't gebruik van het koloniaal batig slot over 1855, worden o. a. de volgende onderwerpen behandeld, die met het oog op onze belangrijke koloniën wel de aandacht verdienen:

Op nieuw en met nadruk hebben vele leden zich beklaagd, dat het voorschrift van art. 60 der grondwet, omtrent eene regeling bij de wet, van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, nog altijd eene doode letter blijft. Voortdurend blijven de arbeid en moeite, jaar op jaar door de Staten Generaal aan het vaststellen der begrootingen van staatsuitgaven besteed, tot zekere hoogte doelloos en zonder vrucht, daar toch de Regering steeds bij magte is, om boven en behalve de daarbij toegestane geldsommen, over vele millioenen schats te beschikken, zonder anderen band dan dien zij zich zelve wil opleggen. Meer dan tijd wordt het, dat aan dien onnatuurlijken, met alle constitutionele begrippen strijdigen staat van zaken een einde worde gemaakt.

In den laatsten tijd is de openbare aandacht hier te lande, door hetgeen de heer *van Vlissingen* en anderen deswege openbaar hebben gemaakt, meer bijzonder gevestigd geworden op het overbrengen van Nederlandsche kolonisten naar gedeelten onzer overzeesche bezittingen, welke voor de vestiging van Europesche landbouwers geschikt zijn, en, zonder gewigtige belangen in de waagschaal te stellen, daarvoor kunnen worden aangewezen. Men wenscht te weten, wat de Regering over deze plannen van kolonisatie denkt, en of zij geneigd is, de verwezenlijking daarvan te helpen bevorderen.

Naar 't oordeel van verscheidene leden, is de loop, dien de zaak der vestiging eener stoompakketvaart tusschen Nederland en Indië genomen heeft, wel geschikt om leedwezen en bevreemding op te wekken. Sedert jaren was op het tot stand brengen dezer gewenschte verbetering aangedrongen. In den laatsten tijd scheen er eenig uitzigt te bestaan, dat daarvan werkelijk iets komen zou, en nu blijkt ten slotte, dat niets anders is te weeg gebragt, dan het opwekken van naijver tusschen de twee groote handelssteden.

Zonder in bijzonderheden van het te dezer zake ontstaan geschil te willen treden, meende men in 't algemeen te moeten aanmerken, dat de minister van koloniën beter verantwoord zou zijn geweest, indien hij òf van den aanvang af verklaard had, dat de Regering niet treden kon in het ondersteunen van eenige onderneming van dien aard, òf wel met de voorwaarde, waarop de mededinging daaromtrent geopend werd, vele maanden vroeger te voorschijn was gekomen. Het beramen der geheel onaannemelijke voorwaarden, die ten laatste zijn openbaar gemaakt, had toch zulk een lang tijdsverloop niet gevorderd als daaraan is besteed. Gaarne zal men thans vernemen welke gedragslijn de Regering voornemens is voortaan te dezer zake te volgen.

Voor zooveel de West-Indische koloniën betreft, kon men niet nalaten, terug te komen op het groote vraagstuk, dat daar alle andere beheerscht, de afschaffing namelijk van de slavernij der Negers. Men vroeg, wanneer de deswege ontworpene wetsvoordragten, die men, op de vroeger gedane beloften afgaande, reeds sedert geruimen tijd te gemoet had gezien, aan de Staten Generaal zouden worden aangeboden. Eenige leden hadden het wenschelijk geacht, dat de minister van koloniën zich minder met het helpen uitvaardigen van het nieuwe drukpersreglement voor Nederlandsch Indië, meer met deze hoogst gewigtige aangelegenheid gehaast had.

's GRAVENHAGE, 5 Junij.

Bij kon. besluit van den 29sten Mei is benoemd tot kantonregter te Elburg mr. *J. C. J. Arriens*, thans griffier bij het kantongeregt te Ommen.

Bij kon. besluit van den 3den dezer is benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Assen, mr. *B. Oosting*, advokaat aldaar.

Bij kon. besluit van den 1sten dezer zijn benoemd tot inspecteurs der registratie en domeinen: van de 2de klasse, de heer *J. Wildeboer*, thans van de 3de klasse; van de 3de klasse, de heer *W. L. J. Spoor*, thans ontvanger te Oosterhout; tot ontvangers der registratie en domeinen te Oosterhout, de heer *C. van Berkel*, thans te Zevenaar; te Zutphen, de heer *A. Verweij*, thans te Vollenhoven; te Vollenhoven, de heer *M. A. J. Losgert*, thans te Eindhove; te Eindhove, de heer *A. E. Stheeman, S.z.*, thans te Holwerd, en te Holwerd de heer *J. van Hettinga Tromp*, thans te Kortgene.

— Z. Keiz. H. de grootvorst *Konstantijn* heeft gisteren morgen deze residentie verlaten en is te 10¼ uur met een extra-trein naar Rotterdam vertrokken, om van daar zijne reis naar Hannover voort te zetten. Z. M. de Koning en ook H. M. de Koningin-moeder hebben aan het paleis een hartelijk afscheid van den prins genomen. H.H. K.K. H.H. de prins van Oranje, prins en prinses *Frederik* en prinses *Maria*, bevonden zich aan het stationsgebouw, om daar van den grootvorst afscheid te nemen. Het station was ook nu met vlaggen en bloemen versierd, terwijl ook de extra-trein weder met Russische en Hollandsche vlaggen getooid was. In den extra-trein bevonden zich, behalve de grootvorst en H.D. gevolg, Z. K. H. prins *Frederik* en de graaf *von Sievers*. Z. K. H. vergezelt den prins tot Utrecht, terwijl de graaf *von Sievers* H.D. tot Oberhausen zal begeleiden.

Het kort bezoek van Z. Keiz. H. was geheel gewijd aan de koninklijke familie, zoodat HD. zelfs geene audiëntie heeft kunnen verleenen, noch eenige merkwaardigheid der residentie in oogenschouw nemen.

Het diner, eergisteren ten hove gegeven, was zeer luisterrijk en werd bijgewoond door de leden der kon. familie, Z. Keiz. H. den grootvorst met HD. gevolg, de ministers enz. Z. M. de Koning heeft met geestdrift den eersten toast uitgebragt op HH. MM. den Keizer en de Keizerin van Rusland, en op de geheele Russische keizerlijke familie. Hierop heeft Z. Keiz. H. een' feestdronk ingesteld op HH. MM. den Koning en de Koningin der Nederlanden en de geheele kon. familie. Gedurende het diner werd door het orchest het Russisch volkslied uitgevoerd.

Z. M. de Koning heeft Z. Keiz. H. den grootvorst eigenhandig het grootkruis der Militaire Willemsorde vereerd en den graaf *von Sievers*, Russisch zaakgelastigde alhier, benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

— Z. M. de Keizer der Franschen heeft den heer *Chs. G. Pahud*, gouv.-generaal van Ned. Indië, benoemd tot groot-officier van het Legioen van Eer.

— Het *Resid.-Bl.* meent te mogen verzekeren, dat het antwoord der Regering op het voorloopig verslag der Tweede Kamer, ten aanzien van het wetsontwerp op 't onderwijs, in de eerste helft dezer maand zal worden ingediend.

— Eenige kooplieden en schuldeischers, tot een getal van zevenvijftig, der maatschappij van weldadigheid, die te zamen een bedrag van omstreeks *f* 500,000 te vorderen hebben, hebben zich tot den Koning gewend met de bede, dat het Z. M. moge behagen, de noodige maatregelen te nemen, ten einde de adressanten zoo spoedig mogelijk in het wettelijk bezit hunner regtmatige vorderingen te stellen. Naar de meening der adressanten, rust op den Staat de zedelijke verpligting, de schuldeischers wegens hunne gedane leverantiën, welke ten behoeve van den Staat hebben gestrekt, te voldoen.

— De *Staats-Ct.* behelst het jaarlijksch verslag, door den algemeenen secretaris, den heer *W. Vrolik*, in naam der kon. akademie van wetenschappen, onder dagteekening van den 25sten April j.l., overeenkomstig art. 14 van haar reglement, aan den Koning aangeboden. Het verslag behelst een beknopt doch allezins belangrijk overzigt der werkzaamheden van de beide afdeelingen der akademie. De boekerij is met talrijke en kostbare werken verrijkt. De openbaarheid der zittingen der akademie blijkt voordeelig te werken op de belangstelling van het algemeen.

Ook behelst de *Staats-Ct.* een zeer uitvoerig gemeenschappelijk rapport der departementen van koloniën en buitenlandsche zaken, betreffende de Japansche aangelegenheden, met welk rapport de Koning zich, bij kabinets-schrijven van den 12den Mei j.l., heeft vereenigd.

In dit rapport wordt breedvoerig de gedragtslijn uiteengezet, laatstelijk door de Nederlandsche regering ten aanzien van Japan gevolgd; dan worden de voorname gebeurtenissen en verrigtingen in Japan gedurende het vorige jaar medegedeeld, en eindelijk aan den Koning de maatregelen onderworpen, die naar het oordeel der beide ministers in de tegenwoordige omstandigheden worden vereischt.

Wij ontleenen aan het rapport de volgende zinsneden:

»De ondergeteekenden kwamen op het einde van 1856 tot het besluit, om bij voorraad in ernstige overweging te nemen de vraag, welke de politieke gedragslijn der Nederlandsche regering zou behooren te worden in het onverhoopt geval, dat die van Japan mogt blijven aarzelen om een vrij en algemeen handelsverkeer in haar rijk te vergunnen. Zij onderwierpen hunne beschouwingen over die vraag aan het oordeel van den raad van ministers. Terwijl nu de zaak daar aanhangig was, werd alhier regtstreeks van Japan ontvangen eene missive van den Nederlandschen commissaris, d.d. 15den September 1856, waaruit bleek, dat de op den 9den November 1855 voorloopig gesloten overeenkomst, behoudens eenige weinige en niet van overwegend belang te achten wijzigingen, was overgebragt in den vorm van een tractaat, op den 30sten Januarij 1856 te Nagasaki door de wederzijdsche gevolmagtigden onderteekend.

»De weinige wijzigingen, door het gesloten tractaat in de voorloopige overeenkomst gebragt, zijn niet van groot belang, en allerminst van zoodanig gewigt, om van eene ratificatie te moeten terughouden en alzoo een toestand te bestendigen, waarin Nederland zich slechts op gunsten kan beroepen dáár, waar anderen bevoegd zijn regten te doen gelden. De ondergeteekenden maken mitsdien geen bezwaar, Uwer Majesteit in overweging te geven, om tot de ratificatie van het tractaat te besluiten, vermits de daarvoor bedongen termijn op den 30sten Januarij aanstaande verstrijkt. Maar de over dat tractaat gevoerde onderhandelingen getuigen in hooge mate van de zucht der Japansche regering, om zoo mogelijk op reeds gedane concessiën terug te komen, en van eene vasthoudendheid zelfs aan nietsbeteekenende oude instellingen en gebruiken, gelijk men die niet meer zou hebben verwacht. De aanbieding van eenige additionele artikelen door den heer *Donker Curtius* heeft daarenboven later in het licht gesteld, hoe weinig die regering gereed was om aan onze wenschen toe te geven, en hoe onbemanteld daarentegen het stelsel van dralen en uitstellen is aangewend.

»Nederland heeft sedert 1844 bij de Japansche regering voorgestaan de verzachting van haar stelsel van afsluiting en der wetten tegen de vreemdelingen, even als de toelating tot de scheepvaart en een vrij handelsverkeer, ook van andere natiën, in Japan. Het heeft sedert 1855 in het algemeen belang zijne krachtige medewerking aan dat rijk verleend op de baan van vooruitgang en ontwikkeling. Naar gelang Japan zijne havens opende, van zijn stelsel afweek en grond gaf tot de verwachting eener spoedige en meer volledige wijziging zijner instellingen, maakte de Nederlandsche Regering geen bezwaar, hare tusschenkomst ook te doen strekken tot oprigting eener Japansche oorlogsmarine en tot het brengen allengs der militaire inrigtingen en der wapening daar te lande op een Europeschen voet. Wilde men het Japansche rijk in onbelemmerde gemeenschap stellen met vreemde volken, men moest het naar billijkheid ook tot de kennis en benuttiging zijner hulpbronnen opleiden, alzoo tot het bewustzijn zijner magt opheffen, en het de middelen niet onthouden om zijn gezag te handhaven en zijne onafhankelijkheid te bewaren.

»De Nederlandsche Regering zou echter hare roeping miskennen, door in dien zin te blijven handelen, zoodra Japan op den ingeslagen weg schijnt te willen terugkeeren. Wij zouden tegen onze bedoeling en zijn belang het Japansche gouvernement gaan sterken, om de gezamenlijke eischen van alle groote zeemogendheden te weêrstreven, en het de middelen gaan leveren tot verdediging van een stelsel, dat wij steeds hebben bestreden en afkeuren. In dien staat van zaken gevoelen de ondergeteekenden zich gedrongen, Uwer Majesteit voor te stellen, geen gevolg te doen geven aan eenige nieuwe eischen uit Japan om oorlogsbehoeften en verdedigingsmiddelen met den aankleve van dien, zoolang niet de regering aldaar op afdoende wijze doe blijken, dat zij geen stilstand op den weg van hervorming en vrije handelstoelating beoogt.

»De stelling van vertrouwen en vriendschap, die in Japan bij uitnemendheid de onze is, verpligt ons, om op die wijze aan de regering daar te lande te doen blijken, dat wij even zeer bereid zijn, haar blijvend ten dienste te staan, als ongezind, om haar te volgen in eene rigting, die ten verderve moet leiden. De Nederlandsche commissaris zal, des vereischt, in den voorgestelden maatregel steun vinden tegenover de aarzeling der Japansche regering en daarenboven aan de gebeurtenissen in het naburige China eene ernstige waarschuwing en krachtigen drang kunnen ontleenen om die regering tot nadenken te brengen, van de noodzakelijkheid tot naleving der gesloten tractaten in een milden en ruimen zin te overtuigen, en tot de aanneming onzer additionele artikelen te bewegen."

— De heer mr. *A. Deketh*, advocaat-generaal bij den hoogen raad, is Dingsdag middag, na een langdurig en smartelijk lijden, te 's Gravenhage bezweken. In zijne genoemde betrekking, gelijk in vele andere, die hij met ijver en groote bekwaamheid vervulde, genoot hij de algemeene achting in hooge mate.

— In den afgeloopen nacht is te Scheveningen de eerste haring aangebragt door de bomschuit *Cornelis Mos*, schipper *Maarten Mos*, zijnde eene der schuiten welke verleden Vrijdag zijn afgevaren. Er werd 7½ ton haring medegebragt.

AMSTERDAM, 5 Junij.

Op eene bijeenkomst, welke l.l. Woensdag alhier gehouden werd, tot bevordering van het verkeer met Zuid-Afrika, heeft professor *Lauts* het woord gevoerd, voornamelijk om te doen zien hoe de beide Hollandsche republieken aldaar en Natal, met eene blanke bevolking van ongeveer 75,000 zielen, meest van Nederlandsche afkomst, sedert de laatste jaren sterk in bloei zijn toegenomen. Die bloei is in den Vrijstaat meest zigtbaar in den wolstapel, in de Transvaal meer bijzonder in de runderteelt, die echter beide voor verdere veredeling vatbaar zijn. Landbouw en boomkweeking nemen in beide sterk toe; in Natal kunnen de suiker en indigo reeds als gevestigde producten beschouwd worden, ook de koffijteelt, die bovendien benoorden de Vaal de gunstigste uitkomsten belooft. Hennep en vlas, alsmede een aantal andere gewassen, boomvruchten uit Nederland en uit Zuid-Europa tieren er welig. De uitvoer van wol, huiden en vellen, gedroogd en gezouten vleesch, boter, talk, smeer, ook van tarwe, maïs en andere granen is bereids niet onbelangrijk toegenomen. De meest natuurlijke haven van afvoer, ook voor de beide republieken, is Port Natal.

Na deze uiteenzetting ging de heer *Lauts* over om aan te toonen de raadzaamheid van de oprigting eener vennootschap tot bevordering van de landverhuizing van Nederlanders, die hun vaderland wenschen te verlaten, ten einde den weg gemakkelijk te maken voor hen, die daar wenschen te koloniseren, hetzij dan dat ze eenig vermogen medenemen, hetzij als landbouwers of arbeiders daarvan ontbloot zijn.

Er is eene commissie benoemd om zich bezig te houden met de maatregelen, die tot verwezenlijking van het voorgestelde doel kunnen strekken, en om intusschen aan hen, die naar Zuid-Afrika wenschen te verhuizen, de inlichtingen te verschaffen welke zij noodig kunnen hebben.

— Eene in de regtspleging zeldzaam voorkomende zaak werd onlangs bij het kantongeregt te Purmerend behandeld. Een geëxamineerd apotheker, door den regter-commissaris als deskundige gerequireerd, geweigerd hebbende, als zoodanig werkzaam te zijn, werd bij vonnis van den kantonregter, met verwerping der redenen, welke hem tot die weigering zouden hebben geleid, op grond van art. 51 Strafvord. veroordeeld in eene geldboete van *f* 25 met de kosten, invorderbaar bij lijfsdwang.

UTRECHT, 5 Junij.

Het monument ter nagedachtenis van wijlen den hoogleeraar *A. des Amorie van der Hoeven*, op de begraafplaats te Utrecht opgerigt, werd gisteren in tegenwoordigheid eener aanzienlijke schare van belangstellenden plegtig onthuld. Het werd bij monde van dr. *P. Scheltema*, nadat de plegtigheid door den heer *Joost van Vollenhoven* geopend was, aan de zorg van den kerkeraad der Remonstrantsch Gereformeerde gemeente aanbevolen en namens dat ligchaam aanvaard door den heer mr. *W. R. Boer*.

LEEUWARDEN, 4 Junij.

Ook hier ter stede heeft zich thans eene commissie gevormd, om de zaak der spoorwegen in dit gewest te bevorderen. Zij bestaat uit de heeren mr. *J. H. Beucker Andreae*, burgemeester; jhr. mr. *W. Engelen*, lid der ged. staten; *A. Menalda*, voorzitter der kamer van koophandel en fabrijken; *A. Gratama*, oud-voorzitter dier kamer en kassier; *M. Manger Cats*, grondeigenaar; *H. G. Knorre*, zeehandelaar en agent van de Nederlandsche handelmaatschappij; *A. Bloembergen & Zonen*, kassiers; mr. *E. Attema*, advokaat en secretaris der kamer van koophandel en fabrijken.

— De heer *F. J. Hoekstra*, lid van het afschaffings-genootschap te Harlingen en ijverig voorstander van de belangen dezer vereeniging, heeft eene som van *f* 50,000, ten bate der kas vermaakt.

GRONINGEN, 6 Junij.

Bij kon. besluit van den 1sten dezer is o.a. aan mr. J. F. FEISSER, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als 1ste luitenant-adjudant bij het 2de bataljon, staf van de rustende schutterij, en in diens plaats benoemd P. HOPMA, thans 2de luitenant bij de 1ste kompagnie, terwijl M. SICHTERMAN is benoemd bij de 1ste kompagnie tot 2den luitenant.

— Wij vestigen de aandacht der verschillende *kerkelijke diakoniën* in onze stad en provincie op de aankondiging van het bestuur der *Algemeene Vereeniging tegen het Pauperisme*, betreffende de algemeene vergadering der vereeniging op den 9den dezer. Daaruit blijkt toch, dat voortaan ook de *kerkelijke* armverzorgers, als zoodanig, kunnen medewerken aan het doel der vereeniging en der vergaderingen. Het is zeker zeer te wenschen, dat nu ook vele leden van kerkelijke armbesturen de vergaderingen bijwonen, ten einde daar licht te kunnen geven in menig belangrijk vraagstuk van armzorg, of het anderzijds te kunnen ontvangen, waar dat mogt noodig wezen. Uit het programma blijkt, dat onder de punten van behandeling ter e.k. vergadering zeer belangrijke voorkomen.

— De 18de Junij is een dag rijk aan herinnering, niet alleen voor ons Vaderland, maar voor geheel Europa. Het was op dien dag van het jaar 1815, dat de groote strijd werd gestreden, welke de magt vernietigde van den man die Europa door zijne ontzaggelijke veldslagen had doen verbazen. De slag was beslist, de wapens der vereenigde legers hadden gezegevierd, de vijand was deels verslagen, deels op de vlugt gedreven.

Ook ons Vaderland, zuchtende onder de knellende banden van dien overheerscher, had een werkdadig deel aan dien strijd genomen; het bloed van eenen dapperen telg van Oranje had het slagveld van Waterloo gedrenkt; vele van onze dappere landgenooten waren aldaar den heldendood gestorven.

De zegenrijke gevolgen van dien bloedigen doch ook voor ons roemvollen veldslag doen zich nog gevoelen — zij gaven aan ons Vaderland bloei en vrijheid terug. Die dag is dus waardig herdacht te worden, opdat hij niet aan de vergetelheid ten prooi werde.

Godsdienstig wordt hij jaarlijks gevierd, maar voor velen gaat hij voorbij en de dag is vervlogen zonder dat men heeft gedacht, welke roem en zegenvolle herinneringen aan denzelven zijn verbonden.

Het deed ons dus genoegen te hooren, dat de krijgsvolle en manhaftige verdedigers der citadel van Antwerpen in 1832, juist dien dag gekozen hebben om een herinneringsfeest te vieren van hun kloekmoedig en roemvol gedrag.

Doch ook hier zal, naar wij vernemen, deze dag niet geheel onherdacht, niet onopgemerkt voorbijgegaan worden. Op den 18den Junij aanstaande, zullen des avonds om zes uur, ten huize van den kastelein DE JONG, buiten de Heerepoort, eenige leden van het vroegere mobiele bataljon Groninger schutterij, welke op den 26sten Augustus j.l. alhier een herdenken aan den volksgeest hebben gehouden, vriendschappelijk bijeenkomen.

Bij velen bestond de wensch om ook eene zomer-vergadering te houden, de commissie dier vereeniging wilde volgaarne aan dien wensch voldoen. Wij verheugen ons, dat zij juist daartoe

den 18den Junij heeft gekozen, en twijfelen geenszins, of alle leden der vereeniging zullen deze bijeenkomst met hunne tegenwoordigheid opluisteren en alsdan voorzeker een genoegelijken avond doorbrengen.

— Ons verheugende over elke poging die wordt aangewend ter verkrijging van den Noordelijken spoorweg, vermelden wij met genoegen, dat de kamer van koophandel voor Hoogezand en Sappemeer zich heeft gewend tot de burgerlijke besturen van genoemde gemeenten, met het verzoek, dat ook deze zich de groote zaak mogen aantrekken en daartoe in verbinding te treden met het gemeentebestuur van Winschoten.

— Uit *Winsum* schrijft men van den 3den het volgende: Heden vierden een jeugdig Israëlietisch paar, ten huize van de kasteleines, de wedw. Alderts, alhier bruiloft. Nadat zij door den heer opperrabijn, in de fraai met groen en bloemen versierde kamer plegtig waren ingezegend, begaven zij zich met familie en verdere genoodigden, ten getale van meer dan zeventig personen, aan den welvoorzienen feestdisch, waar gulle vrolijkheid het maal kruidde; terwijl na afloop der maaltijd (eere zij den Israëliet hier toegebragt), volgens oud gebruik, een aantal armen voor een gedeelte de plaatsen der gasten innam, en daar even goed onthaald werden als de feestgenooten. Hierna werden stoelen en tafels weggeruimd, en begaf men zich ten dans, waaraan zelfs ouden van dagen met jeugdige opgeruimdheid en vaardigheid deel namen. Tot laat in den nacht amuseerden zich allen; terwijl eene groote menigte toeschouwers zich mede over de ongekunstelde vreugde, die het feest bij allen verwekte, verheugde.

— Donderdag werd te *Stads-Kanaal* de aangekondigde tentoonstelling van vee- en landbouwwerktuigen gehouden. Zij is allezins belangrijk geweest en was van heinde en verre druk bezocht. Vele belangrijke exemplaren zoowel van vee als van werktuigen, planten enz. waren aangebragt. Er hebben dan ook een groot aantal bekrooningen plaats gehad.

— Uit Koeverden wordt geschreven, dat daar in de vorige week een bovenlander door kwam, om voor het 44ste jaar bij een en denzelfden landman of diens familie in de provincie Groningen in den hooibouw werkzaam te zijn. Hij moet thans ruim 70 jaren oud zijn; zijn gang was nog als die van een jeugdig mensch; dien dag had hij 7 of 8 uren afgelegd.

In de voorjaarsvergaderingen van de provinciale commissiën van onderwijs in dit jaar, zijn geëxamineerd en toegelaten 3 onderwijzers van den eersten rang, zijnde de heeren E. Blaauw, onderwijzer te Zuidlaren, F. Dijkstra, onderwijzer te Assen, en W. Hummel, onderwijzer van de departementsschool te Meppel. Verder zijn 78 onderwijzers van den tweeden rang, 129 van den derden rang en 153 van den vierden rang, 1 huisonderwijzer, 113 schoolhouderessen en 5 huisonderwijzeressen geëxamineerd en toegelaten. Sedert 1806 is er niet een voorjaar geweest in hetwelk zoo vele onderwijzers van den tweeden rang, namelijk 78, zijn toegelaten; in de zomer- en herfstvergaderingen was het altijd veel minder. Dit is een onomstootbaar bewijs van toenemende bekwaamheid der onderwijzers.

Het grootste getal toegelaten schoolhouderessen, sedert 1806, was in het voorjaar van 1856, toen er 151 toegelaten zijn.

Het grootste getal toegelaten onderwijzers van den derden rang was ook in 1856, toen er 136 zijn toegelaten.

Het grootste getal toegelaten onderwijzers van den vierden rang was in 1854, toen er 161 zijn toegelaten, juist het jaar, volgende op dat, in hetwelk zeer geklaagd werd over gebrek aan ondermeesters.

Het grootste getal toegelaten onderwijzers van den eersten rang was in het voorjaar van 1834, toen er 7 tot dien rang zijn toegelaten; doch toen stond zulks in verband met eene oproeping van sollicitanten van den eersten rang voor den post van hoofdonderwijzer te Weltevreden bij Batavia.

Volgens het *Weekblad v. h. Regt* wenscht men aan het personeel der rijksveldwacht een eenigzins militaire inrigting te geven en gaat er dien ten gevolge van den hoofdinspecteur van rijkspolitie eene aanbeveling uit aan ieder door hem geïnspecteerd rijksveldwachter »om zich toch wat een militair aanzien te geven door knevel of baard!”

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 6den Junij.

Aanwezig: de heeren Slot, Trip, Oudeman, van Ittersum, Roelfsema, Doornbosch, van Houten, de Sitter, Mesdag, Edelinck, Swaagman, van Swinderen, Meijer, Geertsema, Dommering, Wichers, de la Faille, Quintus en van Imhoff.

Aan de orde worden gesteld de volgende punten:

1) *Ontwerp-verordening betrekkelijk de schouwing van wegen in deze gemeente.* — Door den heer Cremers is eene nota van bedenkingen ingezonden op het artikel, waarin opgenoemd worden de personen aan wie de schouwing wordt opgedragen.

De heer Quintus stelt voor de daarin bedoelde personen met name te noemen.

De heer v. Imhoff vindt zwarigheid om de schouwing aan één persoon over te laten, aan wien alzoo in geval van calange te groote magt zoude worden gegeven, terwijl hij vreest, dat het voor den regter niet aan de vereischten zal voldoen, welke vorderen dat een proces-verbaal door twee personen ten minste wordt opgemaakt.

De heer Wichers heeft bedenking om in dit reglement, dat verder moet strekken, personen met name te noemen. Hij is er ook voor dat het proces-verbaal door twee personen worde opgemaakt.

De heer Trip bestrijdt de gemaakte bedenkingen herhaaldelijk, vooral om de moeijelijkheid, welke de gewenschte wijzigingen in de uitvoering zouden ondervinden, wegens de vermeerdering der reeds drukke werkzaamheden.

De heer v. Swinderen doet opmerken, dat men bij de commissie van art. 166 der gemeentewet van oordeel was, dat aan twee bouwmeesters de bevoegdheid moet gegeven worden om het feit van overtreding te constateren. Na eenige tegenbedenkingen stelt hij als amendement voor, dat de schouwing door de beide opzigters zal geschieden en dat het proces verbaal ter constatering van het feit van overtreding door beiden moet worden opgemaakt.

De heeren v. Houten en Geertsema achten deze verordening niet noodig, de eerste omdat de wegen in deze gemeente meest alle aan de gemeente behooren.

De heer Geertsema acht het ook verkeerd, dat de overtreding door een persoon geconstateerd zal worden en verder, dat een ontslagen ambtenaar in deze verordening wordt aangewezen.

Met deze zienswijze van den heer Geertsema vereenigt zich de heer Swaagman, die zich meent te herinneren, dat de afgetreden bouwmeester bij het nemen van zijn ontslag zijne diensten aan de gemeente aangeboden heeft en deze ook voorwaardelijk zijn aangenomen.

Ten gevolge van het nog nader besprokene wordt eene wijziging in de redactie van het artikel voorgesteld door den voorzitter, waardoor aan de gemaakte bezwaren wordt te gemoet gekomen. Nadat nog door de heeren Quintus en Geertsema er op aangedrongen was, dat burg. en weth. de verordening zouden terugnemen om dezelve in overeenstemming met de uitgebragte gevoelens te wijzigen, en de heer v. Houten gevraagd had, of nu alle wegen in de gemeente geschouwd zullen worden, daar dit voor sommigen zeer noodig is, — wordt de verordening, zooals hij gewijzigd is, met 14 tegen 5 stemmen aangenomen. (*Tegen: de heeren Geertsema, Doornbosch, v. Swinderen, de Sitter en v. Houten.*)

2) *Ontwerpbesluit tot betaling van verplegingskosten voor opname van personen in het stads- en akademisch ziekenhuis over het jaar* 1855. — Deze kosten betreffen eene declaratie van nog niet voldane onkosten voor het opnemen en verplegen van cholerazieken, ten bedrage van *f* 153,30. — Aangenomen.

3) *Ontwerpbesluit tot betaling van een tuin en huisje nabij de stedelijke gasfabrijk.* — Besloten tot betaling van eene som van *f* 2000 uit den post voor onvoorziene uitgaven op de begrooting van 1857.

4) *Voorstel van burg. en weth. tot betaling van de som, die vroeger aan den nu overleden opzigter van de kwelderlanden op den Stadspolder betaald werd, aan den adsistent die zijne werkzaamheden nu verrigt.* Voor den eersten was op de begrooting *f* 200, voor den laatste *f* 100 uitgetrokken. — Aldus besloten.

5) *Voorstel van de veencommissie tot verzekering van de opbrengst van den stads vierde turf te Stadskanaal en Pekela*, bij monde van den heer Edelinck. — Het voorstel strekt hiertoe, dat de stads vierde turf niet meer aldaar zal worden verkocht, maar dat de gemeente die in ontvangst zal nemen, ze zal laten aanvoeren en verkoopen te Groningen zooals burg. en weth. zullen vermeenen te behooren, na gehoord te hebben het advies der veencommissie. — Dit rapport met het daartoe strekkend concept besluit worden ter visie gelegd.

6) *Ontwerp-berigt aan Ged. Staten op het adres van* mr. C. M. Nap. — De heer van Imhoff wenscht uit de missive weggenomen te hebben de zinsnede, waarin opgemerkt wordt, dat volgens art. 153 der gemeentewet het besluit van den raad aan de beslissing tot schorsing of vernietiging aan den Koning onderworpen moet worden. De reden hiervoor ligt in de onzekerheid of de Koning dan wel de regterlijke magt hier uitspraak moet doen.

De heer Wichers verklaart zich tevens voor de weglating der zinsnede.

De heer de Sitter is het ook eens met vorige sprekers, ook wenscht hij de vermelding van de vraag of niet het adres op gezegeld papier had moeten gesteld zijn weggelaten te zien. Hij stelt daarom voor te besluiten, dat de raad, op grond van de motieven in het rapport der commissie vervat, van oordeel is, dat het verzoek van den adressant moet worden afgewezen. — Wordt besloten tot opzending van eene missive aan Ged. Staten met de weglating der bedoelde zinsneden, waarvan de redactie aan burg. en weth. wordt overgelaten.

7) *Rapport op het adres van mr.* O. J. Quintus *en anderen omtrent het geven van restitutie van hunnen aanslag over* 1856. — De commissie adviseert te voldoen aan het verzoek van O. J. Quintus en E. H. Wijgchel van Schildwolde en deze te ontheffen voor $\frac{6}{12}$ van den aanslag en aan J. v. Tol $\frac{1}{12}$ restitutie te verleenen, waartoe wordt besloten.

8) *Verschillende adressen omtrent den aanslag in den hoofdelijken omslag*, waarbij vier namen, die dubbel op de kohieren voorkomen en verschillenden die restitutie verzoeken. — In handen der vroegere commissie over deze zaak.

9) *Missive van het bestuur der akademie Minerva* ten geleide van alphabetisch gestelde nominatiën ter vervulling der opengevallen betrekkingen door het aftreden van leden van het bestuur: 1) voor het aftredend lid mr. J. H. Geertsema, de heeren J. H. Geertsema, J. Homan en J. V. C. baron v. Ittersum; 2) voor het aftredend lid prof. v. Kerckhof, de heeren v. Kerckhof, jhr. de Savornin Lohman en dr. Acker Stratingh; 3) voor den heer de Rhoer Ottens, die zijn ontslag genomen heeft, de heeren mr. P. W. v. Heijningen Bosch, A. v. Calcar en H. A. Wijnne.

De heer Geertsema verzoekt niet in aanmerking te komen bij het doen eener keuze; hij heeft die betrekking eenige jaren waargenomen en wenscht daarvan nu ontslagen te worden. Nadat de voorzitter bij den heer Geertsema er op aangedrongen had, daar het om verschillende redenen wenschelijk was, dat hij zich eene benoeming liet welgevallen, wordt door de stemming beslist, dat tot leden van bestuur verkozen zijn de heeren J. H. Geertsema, P. C. v. Kerckhoff en H. A. Wijnne. — De heer Geertsema ziet in de keus een bewijs, dat men hem nog voor een korten tijd die betrekking wil laten vervullen; hij neemt haar dus aan, onder voorwaarde dat hij zijn ontslag zal nemen zoodra het jaar verstreken is. — Aan de benoemden en het bestuur van Minerva zal van deze benoeming kennis worden gegeven.

10) *Drie missives van den rentmeester der stadsveenen verzoekende magtiging tot den verkoop van vier bunders dalboekweit, voorts van eenige kampen rogge en tot dien van het grasgewas te Ter Apel.* — Besloten de magtiging te verleenen.

11) *Adres van de commissie van de Israëlitische gemeente Teschuath-Israël*, verzoekende een subsidie in de kosten van inrigting van het gedeelte van de begraafplaats, dat aan haar toegewezen is. Die kosten bedragen *f* 300 en gaan hare krachten te boven; zij zoude niet zooveel kosten hebben behoeven te maken voor eene begraafplaats buiten de Oosterpoort, dat haar ontzegd is, en vroeger, in 1826, is aan de hoofdsynagoge der Israëlitische gemeente eveneens een subsidie verleend voor hare begraafplaats. — In handen gesteld van burg. en weth. om berigt en raad.

12) *Rekening van de ontvangst van den boekhouder van het waag- en boterhuis over* 1856. — Goedgekeurd.

13) *Rekening van den ontvanger der stads grondpachten over* 1856. — Ter visie.

14) *Voorstel tot benoeming van een scheepsmakelaar, in plaats van den heer* R. H. Schuitema. — Er zijn adressen met verzoek tot benoeming ingekomen van de heeren G. J. Kortrijk en J. H. Wijnne. — Bij stemming worden er 11 stemmen uitgebragt op den heer Kortrijk en 8 op den heer Wijnne, zoodat de eerstgenoemde benoemd is.

15) *Adres van* P. Zuidema *en anderen, gewezen commiezen en commiezenportiers, omtrent de toekenning van wachtgeld.* — Zij verzoeken dat hun, behalve het achtslaan op hen bij de benoeming tot eenige betrekking, drie vierde van het wachtgeld moge worden toegekend. Burg. en weth. stellen voor, voor zoover het laatste gedeelte van het verzoek betreft, daarop afwijzend te beschikken, ten gevolge van het behandelde in de afdeeling over de begrooting. — Aldus besloten.

16) *Adressen om pensioenen van eenige gewezen agenten van politie.* — In handen van burg. en weth. om berigt en raad.

17) *Missive van Ged. Staten aangaande de maatregelen tot uitvoering van de wegruiming van de Marwixpijp, met een concept-antwoord van burg. en weth.* — Beide stukken bevatten de wederkeerige beschouwingen omtrent het maken van een loopbrugje en de door het departement van oorlog van de gemeente Groningen gevorderde verbindtenis tot het leggen van eene oorlogsbrug. — De heeren Wichers, Quintus en van Houten verklaren zich tegen den brief. — Na gehouden beraadslaging wordt besloten burg. en weth. te magtigen een antwoord aan Ged. Staten te zenden, houdende tot conclusie, dat men om de zaak niet langer op te houden besloten heeft, dat het bestuur van Groningen, indien het noodig mogt bevonden worden eene loopbrug te leggen, dit voor hare rekening zal doen.

18) *Voorstel van burg. en weth. betrekkelijk het voorstel van belanghebbenden bij de gedeeltelijke indijking van den Dollard.* — Het advies van de poldercommissie luidt om aan de commissie te antwoorden, dat de raad de verlangde graving toestaat in eene door haar opgegevene rigting en voorts dat de schadeloosstelling zal geregeld worden na de aanneming en overweging van dezen voorslag en mededeeling daarvan aan de commissie.

De heer Quintus dringt aan op spoed in de behandeling dezer zaak.

De heer de Sitter stelt voor, een voorstel omtrent de wijze van schadeloosstelling er dadelijk bij te voegen. — Wordt na eenige discussie besloten het stuk ter visie te leggen en inmiddels aan de poldercommissie op te dragen het punt der schadeloosstelling te behandelen.

19) *Rekening van de ontvangsten en uitgaven der stedel. gasfabrijk.* — De heer Swaagman deelt mede, dat hij geene bezwaren meer heeft na de inlichtingen, die hij omtrent sommige cijfers van den boekhouder ontvangen heeft. — Daar eenige leden van oordeel zijn, dat de rekening als uitmakende een onderdeel der begrooting, nu niet behoeft goedgekeurd te worden, wordt zij voor notificatie aangenomen.

20) *Rapport omtrent de aanvrage der Hooge Regering wegens betaling van verpleginskosten in de koloniën van weldadigheid voor* 1854, bij monde van den heer Oudeman. — Door den Commissaris des Konings is eene missive gezonden, waarin berigt wordt, dat de regering besloten heeft de gemeenten die weigeren te betalen in regten aan te spreken; dat verschillende gemeenten zich bereid verklaard hebben tot de betaling; dat de regtsvervolging reeds is aangevangen; en waarin ten slotte aan de gemeente in overweging gegeven wordt, of zij ook naar aanleiding daarvan geneigd zoude zijn die kosten te voldoen.

De commissie, in wier handen deze missive was gesteld, herinnert aan hetgeen omtrent dit onderwerp in den raad is voorgevallen en door de meerderheid van den raad is besloten, dat n.l. geene kosten betaald moeten worden zoolang de gemeente daartoe niet door eene wet verpligt is. Ten slotte van hare overwegingen adviseert de commissie te besluiten, dat de raad geen termen gevonden heeft om op het genomen besluit omtrent de betaling van kosten terug te komen. — Dienovereenkomstig besloten.

21) *Voorstel tot publieken verkoop van kweldergras en aanwas in den Dollard en eenige perceelen dijk.* — Aangenomen.

22) *Rapport van burg. en weth. betrekkelijk den eigendom en het gebruik van een streep grond te Foxham genaamd Kostverloren*, bij monde van den heer Oudeman. Het advies strekt om:

1) De bedoelde streep gronds genaamd het Kostverloren van de gemeente Hoogezand te reclameren, voor zoo ver die door die gemeente in bezit is genomen, met last van opruiming der daarop van wege die gemeente gelegde voorwerpen en van het hek, en met verbod om op dien grond voortaan eenige daad van eigendom uit te oefenen;

2) Het heem en land bij den schoolmeester van Foxhol in gebruik, aan de stad Groningen toebehoorende en door deze in het jaar 1646 op *revocatie* zonder betaling van huur aan den schoolmeester in gebruik gegeven, op te zeggen tegen den 1sten November 1857.

Hierop wordt door den heer Oudeman gelezen de uitslag van het regtskundig onderzoek omtrent deze zaak ingesteld.

Zal rondgaan bij de leden.

23) *Verzoek tot oprigting van een magazijn van huiden en vellen*, en procesverbaal hieromtrent opgemaakt. — Ter visie.

24) *Verzoek van* H. J. v. Munster *tot oprigting van eene dare of eest.* — Hiertegen bestaan geene bezwaren en wordt besloten het toe te staan.

25) *Bestek tot het maken van een gashouder.* — Besloten de uitvoering aan burg. en wethouders op te dragen. — Er is nog eene zaak in gesloten vergadering te behandelen, weshalve de publieke zitting wordt opgeheven.

KERKNIEUWS.

'T Zandt, 5 Junij. Had in Julij van 't vorige jaar de benoeming van eenen nieuwen predikant bij de Hervormde gemeente alhier plaats en werden er toen door heeren collatoren stemmen uitgebragt op ds. F. J. Hesse, destijds pred. te Gasselternijeveen, en op ds. R. Cleveringa, pred. te Wirdum, — de kerkeraad meende ten gevolge daarvan de beroeping te moeten uitbrengen op eerstgemelde. Z. weerw. gevoelde zich echter verpligt voor deze roeping te bedanken. — Thans verneemt men dat het klass. bestuur van Appingedam in dezen eene uitspraak heeft gedaan, en wel, dat niet ds. Hesse, maar ds. Cleveringa de wettig benoemde was — waarom genoemd bestuur den kerkeraad heeft aangeschreven, die benoeming binnen drie weken in eene kerkelijke beroeping te veranderen.

— De negendertigste vergadering der Evangelisch-Luthersche synode is Woensdag te 's Gravenhage geopend.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 6 Junij.

De lord kanselier der schatkist heeft in de zitting van het Lagerhuis van gisteren voorgesteld om het kapitaal tot afkoop van den Sondtol in eens uit te betalen; als reden daarvoor in de eerste plaats opgevende, dat er op dit oogenblik geld genoeg in de schatkist is om bedoelde som uit te keeren. Dit voorstel is gunstig opgenomen en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 6 Junij.

Nederland Werk. Schuld	à	$2\frac{1}{2}$ pCt.		$63\frac{3}{4}$.
Dito Dito	»	3	»	—
Dito Dito	»	4	»	$96\frac{1}{8}$.
Oostenrijk Metalliek	»	5	»	$76\frac{5}{16}$.
Dito 1851 en 1852	»	$2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{1}{2}$.
Dito Nieuwe Litt. B	»	5	»	88.
Dito Nation. Metall	»	5	»	$77\frac{3}{4}$.
Spanje Onbep. St.	»	$1\frac{1}{4}$	»	$25\frac{3}{16}$.
Dito Binnenl	»	3	»	$38\frac{1}{8}$.
Portugal	»	3	»	$45\frac{11}{16}$.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	»	5	»	$104\frac{1}{2}$.
Dito Dito 1828 en 1829	»	5	»	—
Dito bij *Hope*	»	4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	»	4	»	$86\frac{3}{4}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	»	5	»	—
Dito 6de serie	»	5	»	99.

Aandeelen Russische spoorwegen $76\frac{1}{4}$.

Er was heden weinig handel.

LONDEN, 6 *Junij.* Consols $94\frac{1}{2}$.

PARIJS, 6 *Junij.* Fransche 3 pCt. 69.25.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 2 Junij, *v. d. Wall Azn.* Alida Catharina, Lissabon; *Fokkes* Drie Gebroeders Fokkes, Koningsb.

TEXEL 3 Junij, kapit. *Spanjaard* Ned. oorl.-fregat Prins Frederik der Nederlanden, Batavia; *Muller* Wilhelmina, Rio de Janeiro; *Bakker* Sagitta, Suriname.

VLIE 1 Junij, *Meijer* Geertina en *v. d. Werp* Christ. Wobbegina, Dantzig; *Smit* Anna Elisabeth, Oudsoen.

BRIELLE 3 Junij, *Pik* Jansje, Dantzig.

HONG KONG 11 April, *Schade* Margaretha, La Union.

CURAÇAO 23 April, *Buikes* Santa Rosa, Amst.

St. THOMAS 7 Mei, *Nagel* Cecilia, Liverpool; — 9 *de Ruiter* Cadzandria, Lissabon; — 13 *Vierow* Theodora Josina, Antwerpen.

VENETIE 26 Mei, *Jongebloed* Ida, Londen.

GENUA 30 Mei, *Wilkens* stoomb. Rhône, Rott.; *Kroon* Jeanne, Liverpool.

Ter reede van ALGECIRAS 23 Mei, *Wildeboer* Felicitas, v. Trapani n. Amst.; — 24 *Puncke* Bernardus, v. Genua n. Laguayra.

GIBRALTAR 24 Mei, *Kuipers* Neelina Jeltina, v. Livorno n. Antw.

LONDEN 30 Mei, *Maathuis* Afina van Linge, Petersb.; — 31 *Croes* Mentor, *Fokkema* de Hoop, *Veenstra* Vr. Dieuwke en *Fortuin* Cornelia, Workum; — 1 Junij *Posta* Unie, *Martens* Eendragt, *Klein* Concordia, *Poorta* Tweelingen, *Pijbus* Geertruida en *van Deest* Jacobus, Petersb.; *de Groot* Twee Gebroeders, Dantzig; *Kramer* Harmonie, Stettin.

Bij DEAL 29 Mei, *Gijsbers* Maracaibo, v. Rott. n. Suriname.

Bij DUNGENESS 31 Mei, *v. d. Wouden* Mercator, v. North Shields n. Hong Kong.

Bij BEVESIER 30 Mei, *Rijken* Abel Tasman, v. Sunderland n. Hong Kong.

Bij PLYMOUTH 1 Junij, *Coening Meijer* Jan Schouten, v. Dordrecht n. Cardiff.

CARDIFF 3 Junij, *Rademaker* Immagonda Sara Klasina, Amst.

HARTLEPOOL 30 Mei, *Velthuis* Prov. Overijssel, Dundee.

HULL 31 Mei, *Hazewinkel* Jonge Gerriet, Heiligenhaven.

HAMBURG 1 Junij, *v. d. Veen* Henriëtte, Amst.; — 2 *de Jonge* Jantje Meijer, Nizza; — 3 *van Dijk* Margaretha, Amst.

CUXHAVEN 1 Junij, *van Eijk* Adriana Francisca, Vlissingen.

TRAVEMUNDE 3 Junij, *Stuitje* Catharina Luitgarda, Newc.

SWINEMUNDE 31 Mei, *Zoutman* Geertruida, Middlesbro; *Mulder* Johanna Elsina, Antwerpen.

PILLAU 1 Junij, *Scherpbier* Remke, Hals.

NORRKOPING 27 Mei, *Deen* Gezina Elziena, Bremen.

FREDERIKSTAD 19 Mei, *Huges* Johan Gerard, de Zoutkamp.

TONNINGEN 27 Mei, *Gort* Frouwina Steenhuizen, v. Rotterdam n. Dantzig; — 28 *Topzant* Martha, v. Husum n. Sleeswijk; — 29 *Kooij* Goede Verwachting, v. Harlingen n. Wismar.

RENDSBURG 30 Mei, *Hazelhoff* de Vrede, v. Amst. n. Kiel; *Stuitje* Catharina Luitgarda, v. Newc. n. Lubeck; *Brouwer* Twee Gezusters, Petersb. n. Aberdeen; — 1 Junij *Egberts* Sjamke, v. Dantzig n. Koogerpolder; *v. d. Laan* Jantina Reinderdina, v. Dantzig n. Amst.; *Top* de Onderneming, v. Windau n. Schulperzijl; *Broekema* Ida Hillech., v. Newc. n. Lubeck.

HOLTENAU 31 Mei, *Jonker* Sieberlina, v. Stettin n. Gron.

Vertrokken.

AMSTERDAM 2 Junij, *Bok* Elisabeth Maria, Genua; — 3 *Meijboom* Aldebaran, Bat.; *Westenenk* Cosmopoliet en *de Winter* Staatsraad van Ewijck, Cardiff; — 4 *v. d. Meij* Jupiter, Bat.; *Koning* Admiraal van Heemskerk, Cardiff; *Stenger* Jacoba Margaretha, Dantzig; *Koops* Vr. Grietje, Lubeck; *Wienke* van Dijken van Langwijk, Aalborg; *Boswijk* Hendrika, avontuur.

HELVOET 2 Junij, *Bouten* Samuel Hendricus, Cardiff.

BRIELLE 3 Junij, *Kal* Koophandel, Newc.

SURINAME 5 Mei, *Kikkert* Voorwaarts, Amst.

HAVANA 2 Mei, *de Jong* Fortuna, Amst.

ODESSA 18 Mei, *Nieuwzwaag* Eensgezindheid, Donau.

NEWPORT 30 Mei, *Hazewinkel* Clipper-Galjoot, Harburg.

CARDIFF 29 Mei, *Nagel* Triton, Kroonstad; — 30 *Appel* Equator, Hong Kong.

LIVERPOOL 31 Mei, *Buiten* Orion, Petersburg; *Vaalman* Aurora en 2 *Staal* Margaretha, Nerva.

BREMERHAVEN 1 Junij, *Prins* Roelfina, Stettin.

TRAVEMUNDE 1 Junij, *Karsies* Hillechiena Wilkens, Koningsb.; *Mulder* Gesina, Petersburg.

BOLDERAA 30 Mei, *Brouwer* Noordster en *Kruithof* Courier, Holland; *Oldenburger* Alida, Antwerpen.

STOCKHOLM 27 Mei, *Legger* Courier, Rusland; — 28 *Kroon* Vr. Wicherdina, Holland.

In lading.

LIVERPOOL 1 Junij, *Bebing* Stad Appingadam, Rio de Janeiro; *Schippers* Sirene, Riga.

STOCKHOLM 26 Mei, *Mulder* Grietje de Groot, de Oostzee.

Zeilklaar.

LONDEN 2 Junij, *Brouwer* Agina Undina, Stettin.

Groningen, 6 Junij. Gisteren vertrokken de nieuwgebouwde kopervaste brik Gezina Geertruida, groot 120 last, kapit. *W. Bontkes*, v. Wildervank, met ballast op avontuur, en het kofschip Barbara Jonker, groot 50 last, kapit. *J. Oltmans*, v. Pekela, met haver n. Engeland; — heden de galjoot Arendina Catharina, groot 131 ton, kapit. *L. R. Leeuwes*, v. Wildervank, met haver en boonen naar Engeland.

Delfzijl, 1 Junij. Het schip Jacoba Cornelia, kapit. *Orsel*, van Torbay naar Londen, is in het Engelsche kanaal verongelukt, doch het volk gered en alhier aangebragt.

Zoutkamp, 6 Junij. Vertrokken 5 Junij, *Lukkien* Gemini, Archangel. Zeilklaar: *Manning* William, Newport; *Oltmans* Barbera Jonker, Londen.

Batavia, 11 April. Aangaande het schip Laurentia en Emilia, kapit. *Knappert Jr.*, van Samarang naar Soerabaya, bij Japara verongelukt, wordt gemeld, dat het als wrak verkocht zou worden; een gedeelte der lading was beschadigd geborgen.

Gepraaid den 12 Mei, op 26° 51' N.Br., 43° W.L., wijlen *Zijlstra* Mentor, v. Tjilatjap n. Amst. — Den 24 Mei, op de hoogte van Malaga, *Schotema* Castor en Pollux, v. Nizza n. Amst. — Den 27 Mei, op 47° N.Br., 9° W.L., *Rapp* Ardjoeno, v. Amst. n. Bat.; op 47° 38' N.Br., 8° 40' W.L., *Groeneveld* Prinses Amélie, v. Amst. n. Samarang. — Den 28 Mei, op 48° 46' N.Br., 9° 15' W.L., *Evertsz* Drie Aurelia's, v. Amst. n. Venetië.

DELFZIJL, 5 Junij. Binnengekomen 4 Junij, *Bosker* Margiena en *Velvis* Catharina, Groningen.

Vertrokken 4 Junij, *de Vries* de Jonge Harm Jan, Leer; *Schreuder* Helena, *Middel* Bouwina, *van Bijssum* Geziena en *Zeven* Concordia, Noorwegen.

De Sond gepasseerd.

31 Mei. *Giezen*, Twee Gezusters, v. Koningsb. n. Kirkaldy, m. vlas.
1 Junij. *Dijkstra*, Drie Zusters, v. Arensburg n. de Maas, m. gerst.
2 —— *de Jonge*, Jezelina, v. Amst. n. Dantzig, m. stukgoed.
Ontjes, Johanna Emilie, v. Cadix n. Elseneur, m. wijn.

De wind den 31 Mei N.O., N.N.O., N.; den 1 Junij N., N.N.W., N.W.; den 2den W.N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 4 Junij, *Emmelkamp* Vr. Geertruida, Bremen.
TEXEL 4 Junij, *de Boer* Henr. Geertr., Alexandria E; *v. 't Veer* de Jonge Antje, Lond.; *Bakema* Berenice, Petersb.
HELVOET 4 Junij, *Meijer* Tiger, Haïti.
MAASSLUIS 4 Junij, *v. Rossen* Handelmaatschappij, Noordzee.
Bij DEAL 26 Mei, *Brouwer* Onrust, v. Amst. n. Livorno.
Bij GOUDSTAART 30 Mei, *de Boer* Hendr. Geertr., ...
CARDIFF 1 Junij, *v. Marion* Honigbij, Amst.
PAIMBOEUF 1 Junij, *Bleeker* Zwaantje Cornelia, Drontheim.
BORDEAUX 2 Junij, *de Haan* Siewerdina, Hamb.
ST. UBES 17 Mei, *Kwakkelstein* Jonge Wouter, Lissab.; is 27sten dito n. Vlaardingen vertrokken.
TAFELBAAI 30 Maart, *de Witt* Prins Frederik der Nederlanden, Amsterdam.
PILLAU 2 Junij, *de Jonge* Frouwina Elisabeth, Koppenhage.
KROONSTAD 27 Mei, *Lohman* Roelfina Gerardina en *Bieze* Alida Hendrika, Lubeck; — 28 *Goedkoop* Noordster, Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 4 Junij, *v. d. Meulen* Scoloo, Cardiff; *Mulder* Feika Jantina, Riga; *Forma Jr.* Jantje, Leer, — 5 *Wilmink* Hermanna Wilmink, Petersb.
TEXEL 4 Junij, *de Groot* Twee Zusters, Londen.
LIVERPOOL 2 Junij, *Potjewijd* Afina, Petersb.
GRIMSBY 1 Junij, *de Jonge* Ayolt en Thomas, Kroonstad.
MIDDLESBRO 1 Junij, *Eilts* Jantje Eikema, Dantzig.
LISSABON 28 Mei, *Timmer* Corneliszoon, v. Londen n. Rio Janeiro, na volbragte reparatie.
SINGAPORE 18 April, *Leversteijn* Vrijhandel, Manilla.
SOERABAYA 2 April, *Jaski* Adèle, Holland.
PILLAU 2 Junij, *Kuijpers* Anna Tedora, Groningen; *de Grooth* Johanna Maria, Londen.

In lading.

LIVERPOOL 2 Junij, *Upmeijer* Alberdina, Nerva.

Zeilklaar.

LIVERPOOL 2 Junij, *Boomgaard* Ecliptica, Gron.; *Potjewijd* Afina, Petersburg.

Het schip Louise Wilhelmine, kapit. *v. Campen*, v. Bat. n. Amst., te Suriname met schade binnen, had 4den Mei de lading gelost; men was bezig met het afnemen van den schuurgang en een gedeelte van het koper, ten einde de lekkagie te onderzoeken.

ADRA, 20 Mei. Het schip Johannes, kapit. *Voogdt*, v. Newc. n. Triëst, is 5 mijlen van hier in het district Etinas gestrand. Het schip is lek en de lading wordt gelost.

222ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

9de Lijst. No. 8544 f 400. — *10de Lijst.* No. 5140 en 16982 f 1000; nos. 2183, 4023 en 11354 ieder f 400; nos. 93 en 13671 ieder f 200; nos. 1653, 2989, 3159, 4160, 5497, 6442, 8663, 9616, 10469, 11748, 11792, 11946, 12077, 17001, 18305, 18483 en 19536 ieder f 100. — *11de Lijst.* No. 732 f 25,000; no. 7276 f 5000; no. 12717 f 1500; no. 1801 en 2091 beide f 1000; no. 16, 1010, 6702 en 7113 ieder f 400; no. 2457, 3878, 7558 en 19564 ieder f 200; no. 669, 2194, 2385, 2416, 5454, 7919, 8340, 9241, 9300, 16107, 16787, 17352, 17827 en 19649 ieder f 100.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *Junij.*

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ f 3,65
Oude 70 ℔ f	N.W. 1856 52 ℔ f 5,30	- - 42 - - 3,85
N.Oml.1856 66 - 7,75	- 54 - - 5,70	- - 44 - -
- - 68 - - 8,75	- 56 - - 6,10	
- - 70 - - 9,75	Zomer 54 - - 5,40	BOONEN.
- Old. 66 - - 7,50	- 56 - - 5,80	Paardeb. f 6,50 f 7 f 7,25
- - 68 - - 8,50	Knobbe 60 - - 6,30	
- - 70 - - 9,50	- 62 - - 6,70	Gr. Erwt. f
ROGGE.	HAVER.	Graauwe dito f
N. Inl. 60 ℔ f 4,55	N. Dikke 36 ℔ f	
- - 62 - - 5,15	- - 38 - - 3,60	ZADEN, ENZ.
- - 64 - - 5,75	- 40 - - 3,85	Koolz. f
- - 66 - - 6,35	- 42 - - 4,10	dito f
Oude 66 - -	- 44 - - 4,35	Zomerzaad f
BOEKWEIT.	- 46 - - 4,55	G. Mosterdz. f
N.Gr.Zd. 60 ℔ f 6,95	- 48 - - 4,75	Lijnzaad f
- - 62 - - 7,45	- 50 - - 4,95	Dederzaad f
- - 64 - - 7,95	N.W.Voer 36 - - 3,25	Gr. Gort f 8,25 f 9,25
- Zw.- 60 - - 6,70	- - 38 - - 3,45	Parel dito f 12,50 a f 14
- - 62 - - 7,20	- - 40 - - 3,65	Raapolie per vat f 50½
- - 64 - - 7,70	N. Zw. - 36 - - 3,25	
Veen 64 - - 7,60	- - 38 - - 3,45	

Tarwe tot ruim vorige prijzen verkocht, echter met weinig handel. — Rogge aan gebruikers in een doen. — Boekweit en Winter-Gerst aan benoodigden iets hooger verkocht; Zomer en Knobbe als voren. — Dikke en Zwarte Haver iets aangenamer. — Blanke Voersoorten als voren. — Boonen in een doen. — Gort stil.

ROTTERDAM, 4 *Junij.* Tarwe: 160, 161 ℔ Hoogl. Kleefs. f 385, f 390; 172 ℔ Bovenl. Ris f 380, f 383; 160 ℔ dito f 367; 159 ℔ dito f 360, f 364.

LEEUWARDEN, 5 *Junij.* De aanvoer van alle graansoorten was gering. Voor Tarwe en Haver bestond goede kooplust, andere artikelen gingen slepende van de hand. — Tarwe, puike f 9,50, f 10,25; knappe f 8,50, f 9,10; ordinaire f 8,10, f 8,25. Puike roode hooger, f 9,50, f 10; knappe f 8,25, f 8,50. — Rogge tot vorige prijzen met weinig handel, inl. dito f 5,80, f 6,30; buitenl. f 7,50, f 7,65. — Boekweit met meer vraag ongeveer als voren, Vries. zand f 9,10, f 9,20. — Winter-Gerst tot ongeveer vorige prijzen, puike f 5,20, f 6,20; voersoorten f 4,50, f 5. — Haver met meer vraag en hooger verkocht, fijne f 4,20, f 4,60; ordinaire f 3,70, f 3,90; voer f 3,30, f 3,60.

AMSTERDAM, 5 *Junij.* Tarwe zonder verandering: 129 ℔ n. witb. Pools. f 410; 126 ℔ n. b. dito f 380; 117 ℔ n. Vries. f 266, f 270. — Rogge flaauw met weinig handel: 125 ℔ Pruis. f 228; 116 ℔ n. Inl. f 205. — Haver ruim prijsh.: 100 ℔ dikke f 142, f 150; 90 ℔ Voer f 122, f 125.

Koolzaad op het najaar 1 p. vl., op het voorjaar ½ p. vl. hooger: op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 84 p. vl.; April 85 p. vl. — Lijnzaad onveranderd: 109, 110 ℔ Petersb. in veiling f 12¼ a ⅜. — Raapolie dadelijk maar vooral op levering williger: op 6/w. f 52,25; vlieg. f 50,75; Sept., Oct. en Nov. f 49 a f 49,25; Dec. f 49; primo Mei 1858 f 49,25 a f 49,50. — Lijnzaad onveranderd: 109, 110 ℔ Petersb. in veiling f 12⅜, f 12½; 110, 111 ℔ dito f 13⅜. — Lijnolie dadelijk en op levering hooger betaald: op 6/w. f 46,25; vlieg. f 44,75 a f 45; Sept. en Oct. f 44,75 a f 45; Nov. en Dec. f 44,75. — Hennepolie op 6/w. f 50,75; vlieg. f 49,50.

LONDEN, 3 *Junij.* De inl. Tarwe die van Maandag was overgebleven, werd heden tot de prijzen van dien dag opgeruimd. Naardien de houders van vreemde buitengewoon vast op hunne eischen stonden, onthielden benoodigden zich van meer te koopen dan voor volstrekte behoefte. — Gerst lusteloos. — Haver ferm; alleen Russische was iets lager.

Van den 5den. Granen slap.

LONDEN, 5 *Junij.* Friesche Boter 98 sh., Gron. 82 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *Junij.* Runderen niet ter markt; van schapen was een goede aanvoer, van f 10 tot f 19; lammeren van f 3,50 tot f 5; varkens en biggen weinig ter markt en de prijzen als Dingsdag.

VRIES, 3 *Junij.* Op de voorjaarsmarkt alhier gehouden was een groote aanvoer van vee, doch werden er hooge prijzen gevraagd, zoodat de handel niet extra vlug was; in varkens was de verkoop willig.

LONDEN, 5 *Junij.* De aanvoer ter veemarkt bestond uit 907 runderen, 420 kalveren en 7560 schapen. Bij flaauwe stemming waren de prijzen onveranderd.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 5 *Junij.*

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63¾; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. 96¼. — BELGIË, bij *Rothschild* 2½ pCt. $52\frac{5}{16}$. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25⅛; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. $38\frac{1}{16}$; Dito Buitenl. £ 85, 3 pCt. 42. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 45⅝; Dito 1856, 3 pCt. $44\frac{7}{16}$. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 104¼; Dito te Londen, 4½ pCt. 95½; Dito, bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 98⅞. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76¼; Dito Dito 2½ pCt. $39\frac{7}{16}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 87⅞; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 77¼. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 21¼. — Wisselkoers op Londen zigt f 11.85; Dito 2/m f 11.72½. — Russische Spoorweg-Aandeelen f 76¼.

ADVERTENTIEN.

ALGEMEENE VEREENIGING tegen het Pauperisme.

De VOORJAARS-VERGADERING van dit jaar zal plaats hebben op DINGSDAG den 9den Junij e.k., te 10 uur 's voormiddags, in het CONCERTHUIS alhier.

Volgens besluit der Vereeniging, worden op hare Algemeene Vergaderingen voortaan gaarne toegelaten en beleefdelijk ter bijwoning er van uitgenoodigd ook de KERKELIJKE ARMVERZORGERS, die dit algemeene berigt als bijzondere uitnoodiging tevens gelieven aan te merken.

GRONINGEN, 28 Mei 1857.

Namens het Bestuur der Vereeniging,
De Secretaris van Bestuur:
L. ALI COHEN.

Harddraverij,

ter gelegenheid der TENTOONSTELLING van VEE, welke laatste van wege de 2de Afdeeling van het GENOOTSCHAP van Landbouw in Drenthe, den 16den Junij e.k. te *Smilde* zal gehouden worden.

Prijs: Een ZILVEREN VOORWERP ter waarde van ruim HONDERD GULDEN.

Premie: DAARAAN GEËVENREDIGD.

Alle Paarden ten genoegen der Keurmeesters zullen worden toegelaten.

Aangifte der Paarden des morgens vóór tien uur, in het Logement *de Nieuwe Veenhoop*, bij AALTJE LUXWOLDA, te *Smilde*.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

J. HOLSBERGEN
en
A. M. G. WINTERWERP.

GRONINGEN, 4 Junij 1857.

*** Getrouwd:

G. A. VEENHUIS
en
T. H. TUINEMA.

GRONINGEN, 4 Junij 1857.

*** Bevallen van een' ZOON T. A. POELSTRA, Echtgenoot van

E. ZUIDEMA.

HARLINGEN, 3 Junij 1857.

*** Mijne geliefde Echtgenoot G. MEURSINGE beviel heden van een' ZOON.

STADS-KANAAL, 3 Junij 1857.

R. REIJNDERS, S.z.

*** Heden beviel van eene welgeschapen *DOCHTER* A. M. DE MOL MONCOURT—RAMDOHR.

GRONINGEN, 5 Junij 1857.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze waarde Broeder en Oom CONRAAD GEERTS BROEKSEMA, Weduwnaar van ANTJE RUDOLFS EVENHUIS, in den gezegenden ouderdom van ruim 81 jaren, gedurende bijna 50 jaren *Koemelker* te dezer stede.

De Overledene stierf zeer voldaan en tevreden over het Godsbestuur omtrent zijn leven en zijnen dood.

Strekkende deze voor afwezige Vrienden en Bekenden zoowel voor afzonderlijke, als algemeene kennisgeving.

GRONINGEN, 31 Mei 1857.

Wedw. R. BROEKSEMA.
Uit aller naam.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot MARGARITHA ROELINA VAN SAANEN, in den ouderdom van eenendertig jaren, mij Tweeling-Zoontjes nalatende uit een hoogst gelukkig huwelijk van slechts negen maanden.

GRONINGEN, 4 Junij 1857.

E. SCHILTHUIS.

Eenige kennisgeving.

*** Door J. OOMKENS, J.Zoon, is heden uitgegeven:

***J. W. BLANKEN**, Majoor der Artillerie,* **Kaart van de Provincie Groningen**, *met aanduiding van de soort en lengte der Wegen, de Waterwegen over de Wadden en meer andere belangrijke bijzonderheden;* opgemaakt naar de bestaande Kaarten en volgens nadere Opnemingen of Opgaven, getrokken uit de Bestekken van onderhoud en aanleg der Wegen, Kadastrale plans en andere officiële Stukken. Met eenen Afstandswijzer, in gr. plano, **f 2,00** en op Katoen gedrukt **f 3,00.**

Met den 1sten Augustus zal de prijs tot **f 3,00** *en* **f 4,00** *verhoogd worden; hierdoor worden zij nog in de gelegenheid gesteld zich deze Kaart aan te schaffen, die eerst wenschten te zien, alvorens te koopen.*

Voorts is verzonden:

Prof. ***W. MUURLING*, Practische Godgeleerdheid**, of *Beschouwing van de Evangeliebediening voornamelijk in de* **Nederlandsche Hervormde Kerk.** Een Handboek bij de Academische Lessen. Tweede Deel, tweede Stuk, groot 8vo.................. f 2—10.

Met dit **Stuk** is dit Werk geheel voltooid en daarmede de rij der Academische Handboeken door de drie Hoogleeraren in de Godgeleerdheid aan de Groninger Hoogeschool uitgegeven. *Van de drie stukken van de hier aangekondigde* Practische Godgeleerdheid *zijn nog eenige weinige exemplaren tegen f 6—50 te bekomen.*

Prof. ***B. H. LULOFS*, Kakographie**, zijnde het eerste Deel eener nieuwe en goedkoope Uitgaaf, in Postformaat, van:

***LULOF'S* Taalkundige werken**, herzien door Dr. *A. DE JAGER.*

Deze **Verzameling**, welke uit zes Deelen zal bestaan, bevat de Kakographie, de Woordafleidkunde, de Spraakkunst in 2 Deelen en de Redekunst met Aanteekeningen in 2 Deelen en zal *bij Inteekening tegen* **f 4,80** *en buiten Inteekening tegen* **f 6,80** *verkrijgbaar zijn. Ieder Deel is afzonderlijk verkrijgbaar en het Prospectus in alle Boekwinkels gratis te bekomen.*

*** De beroemde **echte Gepatenteerde**

ALIZARIN SCHRIJF- EN COPIEERINKT,

is, in flacon van 50 en 30 Cents, verkrijgbaar gesteld bij den Boekhandelaar P. VAN WICHEREN, H.z., te *Groningen*.

*** Bij **L. SCHIERBEEK**, te *Leeuwarden*, is gedrukt en uitgegeven:

REKENBOEK VOOR MEISJES,

door **BAARS** en **JOLING.** 2de Druk, in 3 Stukjes; het 1ste à 12½, het 2de à 10 en het 3de à 17½ Ct.

Bovenstaand Rekenboek, waarvan de 1ste Druk in twee Stukjes is uitgegeven, beveelt zich, door de eigenaardige wijze van bewerking, bijzonder aan, en zal door H.H. Onderwijzers, bij nadere inzage, ongetwijfeld op hunne scholen worden ingevoerd.

Bij de meeste Boekhandelaren is het voorhanden.

Dingsdag den 9den Junij 1857,

des namiddags precies te 2 uur, zal, aan de Noordzijde van het Hoendiep, buiten de Apoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Eene partij **AFBRAAK**, bestaande in EIKEN PALEN, DITO DAMLEGGERS, GREENEN PLANKEN, twee ZEILEN, waarvan een goed als nieuw, afkomstig van den Modderploeg, eene partij TOUWWERK, BLOKKEN en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Op Woensdag den 10den Junij

1857, des namiddags te 2 uur, zullen, ten verzoeke van den heer Mr. J. LOHMAN, Advokaat te *Groningen*, als Curator over de onbeheerde Nalatenschap van wijlen ROELOF NIJHUIS, gewoond hebbende en overleden in Geertruids Gasthuis te *Groningen*, voor de Kamer, in gemeld Gasthuis, door genoemden R. NIJHUIS bewoond geweest, publiek worden verkocht: de door genoemden Erflater nagelaten **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande, onder anderen, in: EIKENHOUTEN MEUBELEN, fraai PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER- en TINGOED, LINNEN- en BEDDEGOED, MANSLIJFSTOEBEHOOREN, ENZ. Te besien des voormiddags van 10—12 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

VERKOOP VAN TOPGRAS.

Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 19den Junij 1857, des namiddags te 5 uur, ten Huize van G. REITSEMA, Kastelein aan de *Drentsche Laan*, ten verzoeke van N. WIJSBOLT, publiek *in Perceelen* worden verkocht:

Het **TOPGRAS** van pl. m. 9 Bunders **BLAAUW GRASHOOILAND**, gelegen onder *Groningen*, nabij het Tolhuis aan de *Drentsche Laan.*

Nadere informatie te bekomen aan de Plaats *KRANENBURG*, bij RUDOLF MULDER.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

TE HUUR, te *Veenklooster*:

Twee **GEMEUBELEERDE** of **ONGEMEUBELEERDE KAMERS** met de **VRIJE WANDELING** op de BUITENPLAATS. Te bevragen bij den Mr. Timmerman JOH. P. SCHAAFSMA, aldaar. *Brieven franko.*

WORDT GEVRAAGD,

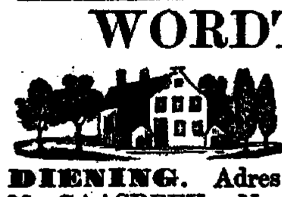

in den OMTREK der STAD of in een TUIN, voor den tijd van twee of drie maanden: eene **GESTOFFEERDE KAMER** met **BEDIENING.** Adres, onder Letters X Z, bij den Boekhr. M. GAASBEEK, N. Ebbingestraat.

De beide Winkels

VAN

J. DEVEER EN DE WED. HEYMANS GEB. TIMANS,

worden **verplaatst** van de HEERESTRAAT naar de **GULDENSTRAAT** en zal **geopend** worden op MAANDAG **den 8sten Junij.** De ondergeteekende beveelt zich vriendelijk in de gunst van zijne Stad- en Landgenooten aan.

J. DEVEER.

Opruiming.

De ondergeteekende berigt door deze aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij op nieuw extra fijne, soliede en goedkoope

LAKENS en BROEKSTOF

heeft ontvangen, alsmede **VESTENSTOFFEN** in soorten. Ook heeft hij **GOEDEREN** ontvangen van iemand, die zijne AFFAIRE kwiteert; BROEKEN à f 2 en hooger; LAKENSCHE VESTEN à f 2,50; BROEKSTOFFEN van 25 Cts. en hooger; BOORDJES à 60 en 70 Cts. per ½ Dozijn; GROOTE OVERHEMDEN à f 1,75, KLEINERE DITO à 30 Cts.; LAKENS f 2 en hooger. Al deze Goederen, welke ter OPRUIMING gepresenteerd worden, zijn zeer soliede en

BUITENGEWOON GOEDKOOP,

omdat dezelve binnen zeer korten tijd moeten verkocht zijn.

A. TEUTEBERG,
aan de Groote Markt, tegenover de *Waag* alhier.

DE FABRIJK

VAN

GOUDEN WERKEN

VAN

A. Wamsteeker en Zoon,

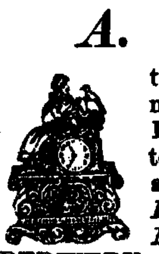

te ***Amsterdam*, is verplaatst** naar de **OUDE WAAL,** bij de **Kraansluis, no. 22,** alwaar tevens gelegenheid bestaat tot **plaatsing** van eenige ***GEZELLEN*** en ***LEERLINGEN***, als ook voor ***HORLOGIEMAKERSGEZELLEN***, het CYLINDERWERK grondig verstaande; een en ander kunnen vast werk bekomen. Brieven *franko.*

COMPAGNON GEVRAAGD.

Een **SCHEEPSBOUWER**, Eigenaar zijnde van eene **groote** en **wel gelegen WERF**, vraagt ter **uitbreiding** een' **COMPAGNON**, die over een matig kapitaal kan beschikken. Adres met franko brieven aan het BUREAU der GRONINGER COURANT, onder letters Z. Z.

Twee Schoenmakersknechten,

dadelijk **WERK** verlangende, vervoegen zich bij J. H. SMIT, te *Delfzijl*, of J. PH. NUIVER, te *Groningen.*

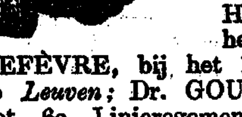

Dr. J. P. F. VAN DER LITH, te *Utrecht;* Dr. C. A. VAN RENTERGHEM, te *Goes;* Dr. DE FROMONT, bij het 4e Regement van Linie in *België;* Dr. LEFÈVRE, bij het 1e Regement Lanciers; Dr. HAIRION, te *Leuven;* Dr. GOUZÉE, te *Antwerpen;* Dr. ANDRÉ, bij het 6e Linieregement; Dr. VAN DAM, bij het Regement Guides; Dr. THOMAS, aan het Militaire Hospitaal te *Brussel*, — geven allen zeer gunstige verslagen van verschillende ziektegenezingen door den **ROB LAFFECTEUR** bewerkt. Wij zouden de Courant kunnen vullen, als wij al de namen wilden opsommen van de Geneeskundigen, die zich openlijk ten gunste van den **ROB** hebben verklaard.

De **ROB** is eene bloedzuiverende plantensiroop, niet onaangenaam van smaak, sommigen vinden hem lekker; men kan hem aanmaken met water, moerbeziën- of frambozensiroop. Eene zuiverende Robkuur heeft niets onaangenaams en kan in eenige weken afloopen. Hij geneest klierziekte, scheurbuik, dauwworm, verlamming, vermagering, onvruchtbaarheid, witten vloed, onmagt, uitputting, kanker, schurft, bleekzucht, aambeijen, verouderde kwalen, darmontsteking en vele andere ziekten. Een boekje, waarin de bijzonderheden voor het gebruik, de ziekten enz. voorkomen, is bij iedere Flesch. De Flesch kost 4 gulden en is in bijna alle Apotheken en in de Dépôts van Huisgeneesmiddelen te verkrijgen.

Heeren Apothekers kunnen zich, om spoedig geholpen te worden, met hunne bestellingen aan den Heer H. KERCKHOFF, Doelenstraat te *Amsterdam*, adresseren, waar altijd voorraad is. De prijs wordt als te *Parijs* gefactureerd, met bijberekening der goedkoopste onkosten bij eene hoeveelheid van 100 Fleschen; bij 25 Fl. worden de kosten iets hooger en bij mindere hoeveelheden nog weder hooger berekend. In allen gevalle echter staan ze in juiste verhouding met *Parijs.*

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.